

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ZPRÁVA O STAVU OBCHODOVÁNÍ S LIDMI V ČESKÉ REPUBLICCE ZA ROK 2015

Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality

Praha 2016

Obsah:

ÚVOD.....	4
1. POPIS SITUACE	5
2. TRENDY V OBLASTI OBCHODOVÁNÍ S LIDMI	6
3. KRIMINÁLNÍ STATISTIKY	10
3.1 Počet zjištěných trestných činů	10
3.2. Pachatelé v trestním řízení	10
3.2.1 Pachatelé OSL v zahraničí.....	11
3.3 Rozdělení dle forem obchodování s lidmi	11
3.3.1 Sexuální vykořisťování	11
3.3.2 Pracovní vykořisťování.....	12
3.4 Regionální aspekt případů obchodování s lidmi.....	13
3.5 Oběti obchodování s lidmi.....	14
3.6 Oběti obchodování s lidmi a sociální služby.....	17
3.7 Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území.....	18
3.8 Případy obchodování s lidmi a finanční šetření	19
4. SOUVISEJÍCÍ TRESTNÁ ČINNOST A DOPROVODNÉ JEVY	19
4.1 Situace v oblasti prostituce	19
4.2 Situace v oblasti trestného činu kuplířství	22
4.3 Situace v oblasti neoprávněného zaměstnávání cizinců	23
5. INFORMACE O OBCHODOVÁNÍ S OSOBAMI MLADŠÍMI 18 LET	23
6. PODPORA ZE STRANY POMÁHAJÍCÍCH ORGANIZACÍ	25
6.1 La Strada Česká republika, o.p.s.	25
6.1.1 Základní informace o organizaci	25
6.1.2 Poskytované služby	26
6.2 Arcidiecézní charita Praha, Projekt Magdala.....	28
6.2.1 Základní informace o projektu Magdala	28
6.2.2 Poskytované služby	28
6.3 Diakonie Českobratrské církve evangelické.....	29
6.3.1 Základní informace o organizaci	29
6.3.2 Poskytované služby	30
6.4 Mezinárodní organizace pro migraci.....	30
6.4.1 Základní informace o organizaci	30
6.4.2 Poskytované služby	31
7. FINANČNÍ ZDROJE	31
7.1 Finance poskytnuté Ministerstvem vnitra ČR	31
7.2 Finance poskytnuté Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR.....	31
7.3 Další finanční zdroje	32
8. PREVENCE	32
8.1 Vzdělávání.....	32
8.2 Další preventivní aktivity	34
9. LEGISLATIVNÍ ZMĚNY A ROZHODOVACÍ PRAXE SOUDŮ V PŘÍPADECH OBCHODOVÁNÍ S LIDMI.....	37
10. PARTNERSTVÍ.....	39
10.1 Partnerství v rámci ČR.....	39
10.2 Přeshraniční spolupráce	40
11. PRIORITY.....	44
11.1 Zhodnocení aktivit v boji proti obchodování s lidmi ve světle priorit stanovených na rok 2014	44
11.2 Priority pro rok 2016	46

TABULKOVÁ A GRAFICKÁ ČÁST	47
1. VÝVOJ POČTU ZJIŠTĚNÝCH A OBJASNĚNÝCH TRESTNÝCH ČINŮ OBCHODOVÁNÍ S LIDMI (PČR)	48
2. VZDĚLÁNÍ STÍHANÝCH OSOB PRO TČ OBCHODOVÁNÍ S LIDMI (PČR).....	48
3. POČET OBŽALOVANÝCH OSOB PRO TRESTNÝ ČIN OBCHODOVÁNÍ S LIDMI (NSZ)	49
4. POČTY PRAVOMOCNĚ ODSOUZENÝCH OSOB A ULOŽENÝCH TRESTŮ ZA OBCHODOVÁNÍ S LIDMI (MS)	49
5. FORMY OBCHODOVÁNÍ S LIDMI V LETECH 2005 – 2015 (P ČR)	49
6. FINANČNÍ ŠETŘENÍ TČ OSL DLE JEDNOTLIVÝCH KŘP (P ČR).....	50
7. STATISTIKA POČTU VYDANÝCH POVOLENÍ AGENTURÁM PRÁCE (MPSV).....	51
8. POČET PROVEDENÝCH KONTROL PŘI DODRŽOVÁNÍ ZÁKONA O ZAMĚSTNANOSTI V ROCE 2015 (MPSV)	51
9. POČET A VÝŠE POKUT ULOŽENÝCH ZA NEDODRŽOVÁNÍ ZÁKONA O ZAMĚSTNANOSTI V ROCE 2015 (MPSV)	52
10. STATISTIKY PROGRAMU PODPORY A OCHRANY OBĚTÍ OSL MV (MV)	53
10.1 TABULKA: FORMY VYKOŘIŠŤOVÁNÍ OBĚTÍ OSL ZA ROK 2015 (PROGRAM MV)	53
10.2 TABULKA: POČET OBĚTÍ OSL ZA ROK 2015 DLE POHLAVÍ (PROGRAM MV).....	54
11. POČET OBĚTÍ IDENTIFIKOVANÝCH PRAVDĚPODOBNÝCH OBĚTÍ ORGANIZACÍ LA STRADA, O.P.S. V ROCE 2015 (LA STRADA)	54
12. ČESKÉ OBĚTI OBCHODOVÁNÍ S LIDMI ZA ÚČELEM PRACOVNÍHO VYKOŘIŠŤOVÁNÍ IDENTIFIKOVANÉ VE VELKÉ BRITÁNII V ROCE 2015 (NCA).....	55
13. PODEZŘENÍ NA OBCHODOVANÉ DĚTI V ČR ZA ROK 2015 (ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI CIZINCE).....	55
14. FINANCOVÁNÍ SPECIALIZOVANÝCH ORGANIZACÍ ZE ZDROJŮ MPSV ZA ROK 2015 (MPSV)	56

ÚVOD

Na základě usnesení vlády ČR ze dne 23. ledna 2008 č. 67 k Národní strategii boje proti obchodování s lidmi pro období let 2008-2011 vychází v pořadí osmá Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice (ČR).

Cílem Zprávy o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2015 (dále také „Zpráva“) je poskytnout podrobné informace o situaci v oblasti obchodování s lidmi na území ČR za období od 1. ledna do 31. prosince 2015, nicméně věnuje se i popisu situace v zahraničí, pokud zde existují vazby na ČR. Hlavní pozornost je tradičně věnována obchodování s lidmi zejména ve smyslu skutkové podstaty v ustanovení §168 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále také „TZ“) – tedy obchodování s osobami staršími 18 let, dále trestné činnosti páchané na osobách mladších 18 let ve znění ustanovení §168 odst. 1 TZ. Zpráva se, obdobně jako v předchozích letech, věnuje i jevům doprovodným a s obchodováním s lidmi úzce souvisejícím.

Zpráva je dále zaměřena na zhodnocení plnění priorit v oblasti potírání trestné činnosti obchodování s lidmi pro rok 2015, přičemž jsou zde stanoveny nové oblasti zájmu pro rok nadcházející, a to v souladu s relevantním strategickým dokumentem, s Národní strategií boje proti obchodování s lidmi v České republice na období 2016-2019, která byla schválena usnesením vlády z 27. dubna 2016 č. 360.

Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice je informativním dokumentem předkládaným Ministerstvem vnitra (dále také „MV“), jenž využívá podklady poskytnuté národnímu koordinačnímu tělesu pro boj proti obchodování s lidmi, Ministerstvu vnitra ČR, zejména potom od členů Mezirezortní koordinační skupiny pro oblast boje proti obchodování s lidmi (dále jen „MKS“) a zahraničních partnerů. Všem zmíněným náleží vřelé poděkování.

Poznámky k textu:

Genderová vyváženost: V textu pod pojmem cizinec míníme osobu jak pohlaví ženského, tak mužského, tzn. jak cizince, tak cizinku, pokud z jednotlivých konkrétních případů nevyplývá něco jiného. Stejně je tomu i při užívání pojmu migrant, zaměstnanec, občan, pracovník atd., obdobně též při udávání státní příslušnosti. V textu je přísně rozlišována příslušnost ke konkrétnímu pohlaví v případech, kdy tak učinili stálí členové MKS při zpracovávání podkladů pro tuto zprávu.

Korektura: Text neprošel jazykovou a stylistickou úpravou.

1. POPIS SITUACE

- Českou republiku lze považovat především za zemi **cílovou a transitní**, stále však také za zemi **zdrojovou**. Z pohledu zemí původu obětí identifikovaných v České republice, jako zdrojové byly v roce 2015 zaznamenány Ukrajina, Nigérie, Slovensko, Bulharsko a Rumunsko a Maďarsko. Nelze však opomenout skutečnost, že obchodování jsou i čeští občané na území ČR. Pro Velkou Británii, Irsko, Spolkovou republiku Německo, Kypr, Belgii, Nizozemsko, či Slovinsko byla ČR v roce 2015 naopak zemí zdrojovou.
- Nejčastější **formy obchodování s lidmi** zůstávají obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování¹ a pracovního vykořisťování². Ostatní formy obchodování s lidmi³ nebyly statisticky zaznamenány. Zařízení pro děti – cizince reportuje také podezření na případy obchodování, kde forma zneužití spočívala v nucení ke krádežím a žebrání.
- V roce 2015 bylo identifikováno dle policejních statistik celkem **50 obětí obchodování s lidmi**. Do **Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi MV** (dále také „Program“) byly zařazeny celkem **4 pravděpodobné oběti** obchodování s lidmi z Ukrajiny, Slovenské republiky a České republiky, kdy ve třech případech se jednalo o obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování a v jednom případě se jednalo o vykořisťování pracovní⁴.
- Obchod s lidmi dlouhodobě patří mezi **nejčastější formy organizovaného zločinu** páchaného na území ČR, pro niž je typická vysoká míra latence. Vyhodnocením případů zjištěných v roce 2015 byl opět potvrzen **odklon od násilných projevů**, které měly sloužit jako prostředek k dosažení požadavků pachatelů nebo poslušnosti obětí. Jako i v předchozích letech pachatelé využívali k dosažení svých cílů převážně lsti, zneužití závislosti oběti nebo její uvedení v omyl.
- **Pachatelé** trestného činu obchodování s lidmi v roce 2015 byli evidováni převážně v Praze, ve Zlínském, Plzeňském a Karlovarském kraji. **Podíl cizinců na páchaní** této trestné činnosti se ani v roce 2015 prakticky nezměnil. Nejčastěji se jednalo o státní příslušníky Slovenska. V případech, kdy byli pachatelé předmětných trestných

¹ Pod pojmem „obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování“ rozumíme trestný čin obchodování s lidmi dle § 168 odst. 1 písm. a) nebo odst. 2 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TZ“), kdy je obchodovanou osobou užito „k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla“, kvalifikované skutkové podstaty nevyjímaje. Pojem však zahrnuje i jednání dle předchozích právních úprav - § 232a odst. 1 písm. a) nebo odst. 2 písm. a) zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „STZ“), dále také dle § 246 obchodování se ženami, který definoval účel obchodování pouze za účelem užití k pohlavnímu styku s jiným, účinného do roku 2004. Tento termín je v textu zaveden pro zjednodušení.

² Pod pojmem „obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování“ rozumíme trestný čin obchodování s lidmi dle § 168 odst. 1 písm. e) nebo odst. 2 písm. e) TZ popř. § 232a odst. 1 písm. c) nebo odst. 2 písm. c) STZ, kdy je obchodovanou osobou užito „k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování“, potažmo též „k otroctví nebo nevolnictví“ (dle § 168 odst. 1 písm. d) nebo odst. 2 písm. d) TZ včetně korespondující úpravy dle STZ).

³ Ostatními formami vykořisťování“ chápeme ty formy vykořisťování, které jsou uvedeny v § 168 TZ odst. 1 nebo 2 písm. b) k odběru tkáně, buňky nebo orgánu z jeho těla, c) k službě v ozbrojených silách, a d) k otroctví nebo nevolnictví; popř. se může jednat o § 232a STZ odst. 1 nebo 2 písm. b) k otroctví nebo nevolnictví.

⁴ Více k Programu viz příslušná kapitola 3.5.2. Pravděpodobné oběti.

činů cizí státní příslušníci, jednalo se často o v České republice etablované cizince, kteří trestnou činnost páchali společně s občany České republiky. Lze konstatovat, že státní příslušnost, respektive země původu pachatelů, se často shoduje se státní příslušností obětí obchodování s lidmi.

- V březnu 2015 v Praze Ministerstvo vnitra (MV) ve spolupráci zejména s Velvyslanectvím Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku v Praze a ÚOOZ uspořádalo **Česko-britskou konferenci na téma obchodování s lidmi**. Konference si kladla za cíl posílit vazby mezi českými a britskými policisty a dalšími aktéry zapojenými do stíhání tohoto závažného trestného činu, tedy také pomáhajícími organizacemi, které poskytují podporu a ochranu obětem. Konference vznikla v reakci na narůstající počet českých obětí obchodovaných do Velké Británie a také na situaci, kdy se objevuje řada nových trendů, na které je potřeba adekvátně reagovat.
- V souladu s opatřením č. IX Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice na období 2012 – 2015: *Zajistit vzdělávání inspektorů práce o problematice obchodování s lidmi a způsobu identifikace pravděpodobných obětí*, uspořádal v roce 2015 odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality MV (OBPPK) projekt 8 kulatých stolů na sídlech oblastních inspektorátů práce na téma „**Možnosti efektivnější spolupráce Oblastních inspektorátů práce (OIP) s Policií ČR v boji proti pracovnímu vykořisťování**“.
- V listopadu 2015 navštívila Českou republiku **zvláštní představitelka a koordinátorka boje proti obchodování s lidmi OBSE** vv. Madina Jarbussynova, která zde navštívila státní i nestátní instituce, věnující se potírání obchodování s lidmi a pomoci obětem této trestné činnosti. Účelem návštěv v účastnických státech OBSE je podpora při implementaci závazků v oblasti boje proti obchodování s lidmi, které jsou mj. obsaženy v Akčním plánu OBSE pro boj proti obchodování s lidmi (2003) a jeho Dodatcích z let 2005 a 2013. Na základě této hodnotící návštěvy lze v roce 2016 očekávat zprávu s doporučeními pro Českou republiku ohledně systému boje proti obchodování s lidmi.

2. TRENDY V OBLASTI OBCHODOVÁNÍ S LIDMI

- **Příčinou** trestného činu obchodování s lidmi je ve většině případů špatná ekonomická situace rodin a jednotlivců a vysoká míra nezaměstnanosti. Lidé, kteří se rozhodnou odejít od rodin, mnohdy opouštějí své děti a odchází s vidinou výdělků, který budou posílat domů. Neznají cizí jazyk, podepisují smlouvy, kterým nerozumí, nebo žádné smlouvy nemají. Poté jsou ubytováni v nepřiměřených podmínkách, nedostávají dohodnutou mzdu, pracují i více jak 16 hodin denně, jsou v takovém stavu, že neopustí svého „zaměstnavatele“, ani když jim není technicky zamezen volný pohyb. Často také splácejí (fiktivní) narůstající dluhy pachatelů.
- Nejčastějšími **formami obchodování** v České republice, a v podstatě jedinými oficiálně identifikovanými, jsou obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování a ve statistických datech méně se odrážející vykořisťování pracovní. I přes statistický nepoměr u těchto forem obchodování, lze však na základě monitoringu, obdržených dat od členů Mezioborňní koordináční skupiny pro oblast

boje proti obchodování s lidmi, partnerů v zahraničí či českých zastupitelských úřadů v cizině, usuzovat, že problematika obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování potažmo pracovního vykořisťování samotného, je stále tématem srovnatelně aktuálním.

- Lze konstatovat, že způsoby páchaní trestné činnosti obchodování s lidmi v oblasti **sexuálního vykořisťování** se ve srovnání s předchozím rokem v průběhu roku 2015 zásadně nezměnily. Vedle subtilních forem donucení jsou stále evidovány případy, kdy pachatelé využívali vyhrožování, fyzického napadání jako způsobu donucení. Oběti byly také nuceny užívat omamné a psychotropní látky, čímž byla pachateli zajištěna jejich poslušnost. Také platí, že se tato trestná činnost týká velmi často osob pocházejících ze sociálně znevýhodňujícího prostředí, a to jak na straně obětí, tak pachatelů.
- Z hlediska dlouhodobé poptávky i nabídky je regionální výskyt **sexuálního vykořisťování** velmi blízký oblastem, kde se daří i prostituci dobrovolné (viz níže). Významné jsou tedy příhraniční regiony s Německem a Rakouskem, dále pak hlavní město Praha. V příhraničních oblastech Jihočeského kraje, v nichž byla zjevná pouliční prostituce, zejména oblast Dolního Dvořiště, Kaplic, Českých Velenic a Strážného byl zaznamenán markantní meziroční úbytek dívek provozujících tuto formu prostituci. Přesto však tato oblast představuje nadále značná rizika bezpečnostní, zdravotní a sociální. Z kriminálního hlediska se jednalo o projevy organizovaných skupin osob, původem zejména ze sociálně vyloučených lokalit, s nimiž úzce souvisel i obchod s omamnými a psychotropními látkami, s jejichž pomocí docházelo v řadě případů k vyvolání stavu závislosti.
- V případech obchodování s lidmi za účelem užití k **nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování**, byl typickým způsobem páchaní model z předchozích let. Pod záminkou práce s dobrým výdělkem byly osoby sjednávány k pracovnímu uplatnění v ČR prostřednictvím nabídky konkrétních pracovních míst ve svých domovských státech. Tuto činnost prováděly organizované skupiny, které vystupovaly jako legální agentury práce, případně právnické osoby, mající povolení ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí ke zprostředkování práce. Prováděná šetření potvrdila, že po příjezdu vykonávali podřadnou práci, většinou fyzicky náročnou, za minimální nebo žádný plat. Byla vytvářena závislost na zaměstnavateli nebo pracovní agentuře nevyplácením celé mzdy (tzv. „dluhová závislost“), strachem ze ztráty zaměstnání, docházelo ke zneužití celkově nevýhodného postavení dělníků spočívajícího v jazykové bariéře, neznalosti právního prostředí a nedostatku finančních prostředků, tedy ke zneužívání tzv. „zranitelného postavení“ obětí obchodování s lidmi. Osoby podezřelé z páchaní výše uvedené trestné činnosti využívají rovněž nepřehlednosti legislativy při zaměstnávání cizinců a nesnadného prokazování spáchaných deliktů.
- Dle informací poskytnutých Nejvyšším státním zastupitelstvím (dále také „NSZ“) se v případech **pracovního vykořisťování** vyskytují aplikační problémy s rozlišením pojmů „nucená práce“ a „jiné formy vykořisťování“. V tomto kontextu lze připomenout rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 3. 2014, sp. zn. 7 Tdo 1261/2013, k

publikaci ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek⁵, jež se vztahovalo právě k otázce výkladu pojmu „pracovní vykořisťování.“

- Dle údajů evidovaných v ČR i **Velké Británii (Dále také „VB“)** ze strany National Crime Agency (dále také „NCA“)⁶ se i nadále objevují případy občanů ČR obchodovaných do **Velké Británie (VB)**, a to zejména za účelem pracovního vykořisťování. Obchodované osoby často pochází ze sociálně vyloučených lokalit a pachatelé zneužívají jejich neznalosti jazyka a prostředí. V této souvislosti byly zjišťovány informace o náboru bezdomovců a dalších sociálně slabých jedinců k práci, vykonávané na území Velké Británie. Jedná se o pokračující trend, kdy současně dochází na území Velké Británie ke zneužívání sociálních dávek a k úvěrovým podvodům. V této oblasti nelegálních aktivit a trestné činnosti byly jako pachatelé potvrzeny osoby především ze sociálně vyloučených lokalit z ČR a SR. Razantnější postup britských úřadů je v souladu s nově schváleným Zákonem o moderním otroctví (Modern Slavery Act 2015)⁷, který dává v této oblasti policii větší pravomoci, do trestního práva v UK zavádí mj. i institut doživotního odsouzení a umožňuje i odškodnění jednotlivých obětí obchodu s lidmi ve Velké Británii.
- **Pracovníci Velvyslanectví České republiky v Londýně** dále reportují, že většina případů obchodu s českými občany ve Velké Británii, se kterými se pracovníci ZÚ Londýn setkali, měla podobné rysy. Jednalo se především o obchodování s lidmi ve formě pracovního vykořisťování. Na straně organizátorů figurovali většinou čeští, případně slovenští občané původem ze sociálně vyloučených lokalit žijící ve Velké Británii. V ČR pak sami nebo prostřednictvím dalších osob, zpravidla příbuzných či známých, vyhledávali vhodné osoby, kterým obvykle nabízeli práci včetně ubytování a jídla. Oběti byly obvykle rekrutovány mezi osobami bez domova, nezaměstnanými, osobami hledanými Policií ČR (dále také „P ČR“) či dalšími osobami sociálně vyloučenými. Prakticky žádná z obětí, se kterými mluvili pracovníci ZÚ Londýn, neuměla anglicky. Řada z nich pak při svém pobytu v zemi přišla o své doklady, které byly v některých případech zneužity pachateli k další trestné činnosti (půjčky, nákupy na splátky apod.). Některé skupiny českých pachatelů ve VB, kteří v minulosti patřili mezi nejčastější pachatele této trestné činnosti, se v souvislosti se zpřísňováním v oblasti vyplácení sociálních dávek ve VB začínají vracet zpět do ČR.
- Ze zjištěných poznatků P ČR ze zájmového prostředí v posledním období ukázaly **nové způsoby jednání**, u nichž se problematickým jeví především výklad termínu „jiné formy vykořisťování“. V průběhu roku 2015 bylo operativně pátrací činností ÚOOZ, odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace, zaznamenáno a následně mezinárodní policejní spoluprací potvrzeno, že na území České republiky došlo k nárůstu případů, kdy ženy ze sociálně a vzdělanostně znevýhodněného prostředí, jsou cíleně vyhledávány pro tzv. „**zajišťování účelových - podvodných sňatků**“⁸. Z vyhodnocení zjištěných skutečností vyplývá, že zejména na území Velké Británie a

⁵ Předmětné rozhodnutí je publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu ČR pod č. 13/2015.

⁶ NCA je britským policejním orgánem věnujícím se boji proti závažné a organizované kriminalitě s národním i mezinárodním dosahem. Více viz <http://www.nationalcrimeagency.gov.uk/>.

⁷ Plné znění zákona viz: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2015/30/contents/enacted>.

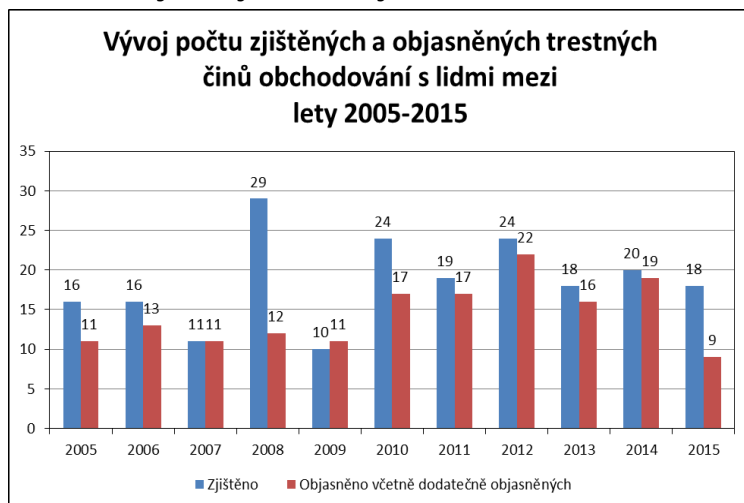
⁸ K účelovým sňatkům mezi občany EU a státními příslušníky třetích zemí v kontextu práva EU o volném pohybu občanů EU byla vydána v roce 2014 vydána příručka Evropské Komise, jež byla v roce 2015 přeložena také do českého jazyka, viz <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2014/CS/1-2014-604-CS-F1-1.Pdf>.

Irska docházelo k organizování a zadávání poptávky osob třetích zemí po zjednání a dopravě osob za účelem vykořisťování, a v přípravě napomáhání k nelegální migraci, tedy za účelem získání legálního pobytu na území Velké Británie, coby členské země EU, formou zařizování podvodných sňatků mezi občany členských států EU a občany států, jež nejsou členy EU. Na tomto jednání se podíleli rovněž státní příslušníci ČR žijící v těchto státech. Zprostředkovali „poptávku“ dalším osobám na území ČR, následně docházelo k aktivnímu vyhledávání potenciálních obětí, které splňovaly konkrétní požadavky ve smyslu věku, pohlaví, rodinných poměrů, apod. Mezi komunity, z nichž byla směřována „poptávka“ po ženách z ČR, patřili zejména státní příslušníci Bangladéše a Pákistánu. Pachatelé zpravidla ženám za sjednaný sňatek neplatí, nutí je setrávat v komunitě, případně po nich vyžadují zplození dětí. Reportovány jsou také případy, kdy byly ženy v dané komunitě následně nucené k prostituci.

- Z hlediska **regionálního rozčlenění** případů obchodování s lidmi (dále také „OSL“), respektive území krajských ředitelství PČR – KŘP, se jedná o trestný čin, jehož páchaní není registrováno ve stejné intenzitě ve všech krajích, stejně tak jako počet pachatelů, který se na trestné činnosti podílí. Dlouhodobě jsou na první pohled co do počtu stíhaných osob výraznými kraji Ústí nad Labem, Praha a Jihočeský kraj.
- Nejvíce **obětí identifikovaných P ČR** bylo v roce 2015 evidováno v Praze (24), dále 11 obětí ve Zlínském kraji, 7 v Plzeňském kraji, 3 oběti byly identifikovány v Ústeckém kraji, 2 oběti byly identifikovány v Karlovarském kraji a po 1 oběti bylo identifikováno v Moravskoslezském, v Pardubickém a v Libereckém kraji.
- Statistiky Evropské unie vydávané EUROSTATem, jakožto i statistiky evidované v ČR vykazují i nadále narůstající trend obchodování **občanů EU**, přičemž zároveň je zaznamenáván pokles obchodovaných osob původem z tzv. třetích zemí.
- Dle zpráv **Nejvyššího státního zastupitelství** z let 2009 až 2014 je patrné, že trestný čin obchodování s lidmi zůstává i nadále v popředí zájmu orgánů činných v trestním řízení. Obtížné je však prokázat zejména vědomost obchodovaných osob o budoucích podmínkách své existence v místě určení. Specifikem těchto trestních věcí je také skutečnost, že poškození jsou vůči orgánům činným v trestním řízení velmi nedůvěřiví a ve svých výpovědích opatrní. Předmětná trestná činnost nepochybně vykazuje velmi vysokou míru latence, umocňovaná též problematickým (zranitelným) postavením obětí, které nejsou vždy ochotny spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení, přičemž je tato spolupráce problematická zejména i v pozdějších fázích „formalizovaného“ trestního řízení. Zřejmě více než u jiných typů kriminality je tu možno hovořit o důkazní nouzi, ať už na počátku samotného trestního řízení (či těsně před jeho „spuštěním“) nebo na jeho výsledném konci.
- Dle údajů **Ministerstva spravedlnosti** lze jednoznačně poukázat na skutečnost, že poměr nepodmíněně odsouzených vůči podmíněně odsouzeným se z dlouhodobého hlediska mění – soudy přistupují častěji k uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody.

3. KRIMINÁLNÍ STATISTIKY

3.1 Počet zjištěných trestných činů

Za posledních deset let se pohybuje počet jak **zjištěných**⁹, tak **objasněných trestných činů** obchodování s lidmi v řádu desítek. Ze statistických údajů vyplývá, že zatímco po roce 2000 došlo k útlumu, od roku 2010 dochází k nárůstu jak zjištěných, tak objasněných trestných činů.

Tento nárůst lze částečně přičíst i novému trestnímu zákoníku platnému od roku 2010. Dalším faktorem, který má na situaci v oblasti OSL vliv, je zhoršování socioekonomické či

bezpečnostní situace v zemích původu obětí.

V roce 2015 bylo v České republice zjištěno P ČR **18 případů** trestného činu obchodování s lidmi, z toho bylo objasněno 7 případů a 2 případy byly objasněny dodatečně. Policejní orgány tedy v roce 2015 objasnily celkem 9 případů.

Zajímavostí také je, že podnět k trestnímu řízení, tedy informace významné pro trestní řízení, nebo zásadní informace, na jejímž základě bylo zahájeno řízení, podali v roce 2015 kromě policejních útvarů v devíti případech (2014: 5 osob) občané.

3.2. Pachatelé v trestním řízení

PČR bylo v roce 2015 vyšetřováno celkem 12 osob, z toho 6 žen a 6 mužů (celkem 4 cizinci). Z těchto 12 osob se jednalo o 2 recidivisty. Většina vyšetřovaných osob spadala do věkové hranice 30 let a výše (9 osob), ve věkové skupině 15-18 let, stejně jako ve věkové skupině 18-30 let, se nachází 1 osoba. V jednom případě se jednalo o osobu mladší 15 let. *Vývoj počtu vyšetřovaných osob viz Tabulková a grafická část.*

Dle údajů evidovaných ve statistickém systému CSLAV¹⁰ bylo podle předběžných údajů v roce 2015 zaznamenáno **24 trestných činů; 18 osob stíhaných a 17 osob obžalovaných**¹¹. *Vývoj počtu obžalovaných viz Tabulková a grafická část.*

Dle dat **Ministerstva spravedlnosti ČR** (dále také „MS“) bylo v roce 2015 odsouzeno celkem **19 osob** pro trestný čin obchodování s lidmi (rok 2014: 6 osob). **15 odsouzených** osob bylo odsouzeno za **sexuální vykořisťování** a **4 osoby za pracovní vykořisťování**. Z hlediska státní příslušnosti byli všichni odsouzení v roce 2015 občany ČR. Ve vztahu k pohlaví odsouzených se jednalo o 13 mužů a 6 žen. *Vývoj počtu odsouzených osob viz*

⁹ Zjištěné trestné činy představují pojem z kriminálních statistik: znamená to, že byly zjištěny skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, byla stanovena trestně-právní kvalifikace a zahájeny úkony v trestním řízení.

¹⁰ CSLAV je statistickým systémem Ministerstva spravedlnosti. Systém zachycuje stav počtu stíhaných osob, kdy zohledňuje také případy z let předchozích, přičemž statistiky P ČR evidují pouze případy nově zahájené.

¹¹ Data P ČR a NSZ se mohou lišit, a to z toho důvodu, že zatímco statistický systém P ČR vykazuje osoby, u nichž bylo zahájeno vyšetřování a stíhání v daném roce, NSZ v těchto počtech mnohdy zahrnuje osoby stíhané i v letech předchozích, které však byly obžalovány ve sledovaném roce. Jedná se tedy o zachycení osob v různých fázích trestního řízení, přičemž tyto statistické systémy nejsou vzájemně propojené.

Tabulková a grafická část. Dle údajů Ministerstva spravedlnosti lze vysledovat od mezidobí 2006-2009 nárůst počtu odsouzených, což potvrzuje i nárůst v letech 2011, 2013 a 2015.

3.2.1 Pachatelé OSL v zahraničí

Zdroje informací o českých obětech i pachatelích obchodování s lidmi v zahraničí nelze označit jako komplexní. Informace na následujících stránkách tvoří výběr z údajů poskytnutých prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí (dále jen „MZV“) od zastupitelských úřadů ČR v zahraničí (dále jen „ZÚ“), od Policie ČR, MV či z informací získaných od zahraničních orgánů činných v trestním řízení (dále jen „OČTŘ“), partnerů v rámci bilaterální komunikace nebo pravidelných jednání národních zpravodajů a ekvivalentních mechanismů popř. jiných setkání. Je důležité brát v potaz fakt, že se jedná o poznatky různé povahy, tedy i o případy, které nakonec nemusely být jako obchodování s lidmi dále řešeny příslušnými OČTŘ.

ZÚ v zahraničí se s případy podezření na obchod s lidmi setkávají zpravidla v rámci vlastní činnosti při výkonu konzulárních funkcí. Nejčastější formou pomoci, kterou ZÚ postiženému občanovi ČR zajišťují (na základě jeho žádosti) je pomoc v nouzi, asistence při jednání s místními úřady a vystavení náhradního cestovního dokladu k návratu do ČR. Zjištěné případy obchodování s lidmi, případně podezření na obchodování s lidmi, jsou obvykle řešeny v kooperaci s ostatními složkami mezinárodní policejní spolupráce. Pokud jsou ZÚ příslušnými úřady státní správy přijímacího státu informovány o případech vykazujících znaky obchodování s lidmi, jsou takovéto informace neprodleně předávány dále příslušným úřadům ČR, včetně MV.

Velká Británie, respektive NCA, počty českých občanů, kteří se podíleli na této trestné činnosti, nemá k dispozici. ZÚ Londýn v r. 2015 evidoval případy 4 českých občanů zadržovaných v souvislosti s obviněním z obchodu s lidmi. Trestná činnost českých občanů při obchodu s lidmi je organizována v převážné většině rodinnými gangy v regionech VB, kde žije nejvíce osob původem ze sociálně znevýhodněného prostředí ČR. Pachatelé často vědí, odkud oběti pocházejí, či kde žijí jejich příbuzní, což také často zneužívají v neprospěch obětí.

3.3 Rozdělení dle forem obchodování s lidmi

3.3.1 Sexuální vykořisťování

V **15 vyšetřovaných případech a u 8 stíhaných osob P ČR** se v roce 2015 jednalo o obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování. 4 osoby byly P ČR stíhány za sexuální vykořisťování osob mladších 18 let. U **15 odsouzených pachatelů** v roce 2015 se jednalo o obchodování s lidmi ve formě sexuálního vykořisťování.

Pracovníky 3. oddělení SKPV OOK KŘP hl. m. Prahy byla v roce 2015 zjištěna a zadokumentována trestná činnost dvou obviněných, kteří se měli dopustit zvláště závažného zločinu obchodování s lidmi podle § 168 odst. 2, písm. a), odst. 3, písm. d), odst. 4, písm. a) TZ a přečinu vydírání podle § 175 odst. 1 TZ, přečinu neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 1 TZ a přečinu krádež podle § 205 odst. 1, písm. a), odst. 3 TZ a to tím, že pravděpodobně od března 2013, poté, kdy se po propuštění z výchovného ústavu poškozený se svou matkou nastěhoval do bytu k pachatelům. Až do února 2015 jej pachatelé vozili do gay klubů a pod pohrůzkou násilí jej nutili k vykonávání prostituce, přičemž poškozený musel za jednu návštěvu gay klubu vydělat nejméně 10.000,- Kč, kterou následně musel odevzdat pachatelům, kteří na něj čekali před kluby. Poškozený tak ze strachu z pachatelů činil, přičemž v důsledku tohoto jednání byla poškozenému způsobena těžká újma na zdraví. Dále pachatelé pod pohrůzkou násilí donutili poškozeného, k založení účtu u banky, poté mu sebrali platební kartu a PIN kód a z výše uvedeného účtu pravidelně vybírali invalidní důchod poškozeného.

3.3.2 Pracovní vykořisťování

Ve **3 vyšetřovaných případech a u 4 stíhaných osob P ČR a 4 odsouzených pachatelů** se v roce 2015 jednalo o obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování.

Kontrolní a související činnost v gesci MPSV

Pracovní vykořisťování může úzce souviset se špatnými pracovními podmínkami, či s fenoménem nelegálního zaměstnávání. Z tohoto důvodu je důležitý také monitoring ze strany inspektorátů práce, jakožto profesionálů v tzv. první linii, kteří tyto případy mohou odhalovat, což vyplývá také ze směrnice 2011/36/EU.

Připomeňme, že od 1. 1. 2012 převzal **Státní úřad inspekce práce** (dále jen „SÚIP“) od Úřadu práce ČR kontrolní činnost v oblasti dodržování ustanovení zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o zaměstnanosti“). Kromě svých dosavadních pravomocí vykonává od roku 2012 SÚIP i kontrolní činnost v oblasti, která upravuje mimo jiné podmínky výkonu práce zahraničními občany na území ČR.

V roce 2015 vykonával SÚIP, resp. jeho oblastní inspektoráty, **kontroly v oblasti dodržování ustanovení zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti** včetně těch, která upravují podmínky výkonu práce zahraničními občany na území ČR, dodržování zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce a dalších právních předpisů upravujících pracovní a mzdové podmínky a oblast dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Obdobně jako v letech 2012 - 2014, také v roce 2015 probíhala kontrolní činnost SÚIP zaměřená na **odhalování a potírání nelegální práce** v rámci projektu financovaného z Evropského sociálního fondu „**Efektivní systém rozvoje zaměstnanosti, výkonu komplexních kontrol a potírání nelegálního zaměstnávání v ČR**“, který byl financován v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Realizace tohoto projektu byla v souladu s nastavením projektu ukončena k 31. prosinci 2015, kontrola bude **nadále vykonávána v rámci standardní státní správy** dle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě.

Kontrolní činnost v roce 2015 (částečně i v roce 2014) zaznamenala nejen **nové přístupy** v organizaci kontrol, ale i **nové trendy** v jednání kontrolovaných osob, kdy v posledních letech inspekce práce pozoruje šíření jevu skrytého agenturního zaměstnávání nebo výskytu výkonu práce na základě dohod o provedení práce, podstatnou roli ve ztíženém prokazování porušení právních předpisů též hraje stále sofistikovanější právní argumentace a celkově právní podpora, kterou mají kontrolované a pokutované subjekty.

V rámci hlavního úkolu „**Kontrola nelegálního zaměstnávání občanů ČR a cizinců**“ byly v průběhu roku 2015 realizovány tři celostátní mimořádné kontrolní akce, zaměřené na: zaměstnavatele provozující svou činnost ve velkoskladech a logistických centrech, v pekárnách a výrobnách potravin s nočním provozem a na restaurace a bary ve večerních a nočních hodinách (účast na společné akci P ČR a dalších kontrolních orgánů). Nadto každý oblastní inspektorát práce zrealizoval nejméně jednu regionální mimořádnou kontrolní akci v každém čtvrtletí.

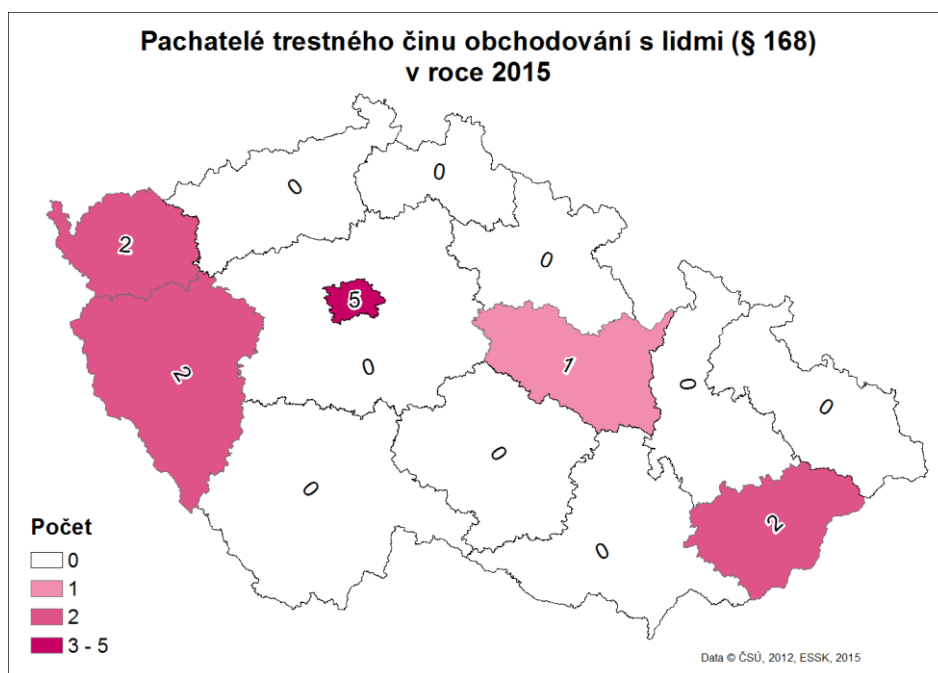
SÚIP v roce 2015 provedl celkem 9 743 (v roce 2014: 15 081) kontrol v oblasti dodržování ustanovení **zákona o zaměstnanosti** zaměřených na nelegální zaměstnávání¹². Při kontrolách zaměřených na odhalování nelegální práce bylo zjištěno nelegální zaměstnávání u 1 655 (v roce 2014: 636) kontrol. Z celkového počtu 3 093 (v roce 2014: 1 847) zjištěných **nelegálně zaměstnaných osob** se v 1 759 (v roce 2014: 1 116) případech jednalo o občany ČR. V 1 037 (v roce 2014: 558) případech se jednalo o cizince ze třetích zemí. Ve 297 případech se jednalo o občany ostatních států EU. V roce 2015 byl

¹² Uvedené údaje se vztahují k předběžným počtům a výsledkům kontrol, které byly k dispozici v lednu 2016.

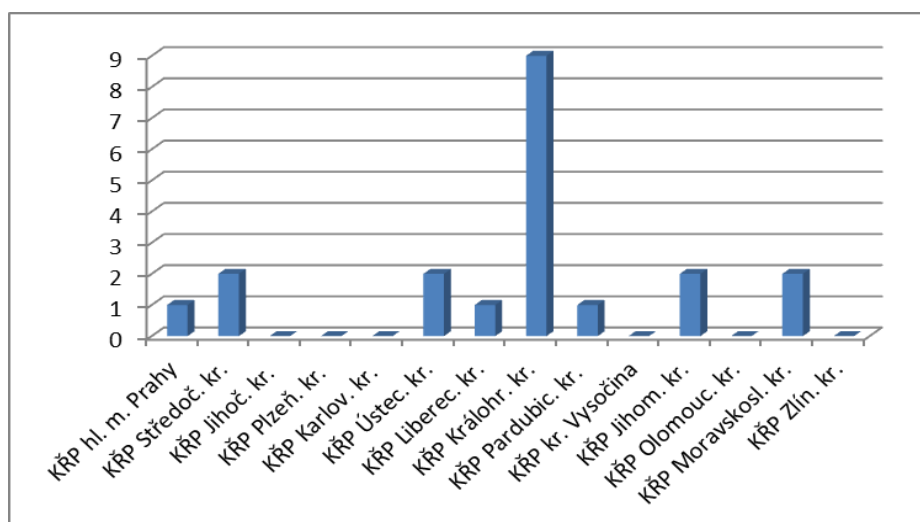
zaznamenán **nárůst počtu nelegálně zaměstnaných cizinců třetích zemí a občanů z ostatních států EU.**

V roce 2015 uložil SÚIP celkem **84** (v roce 2014: 178) **pokut** za umožnění výkonu nelegální práce v souvislosti s **nelegálním zaměstnáváním cizinců ze třetích zemí v celkové výši 10 061 00 Kč** (v roce 2014: 60 221 000 Kč). Z tohoto počtu jsou pokuty ve výši 4 954 000 Kč pravomocné. Dalších 108 pokut za nelegální práci je v současnosti navrženo k uložení, nebo jsou ve fázi řízení. Za přestupek výkon nelegální práce bylo uloženo cizincům ze třetích zemí 6 pokut v celkové výši 93 000 Kč, jež všechny nabyly právní moci.

3.4 Regionální aspekt případů obchodování s lidmi

Počty rozpracovaných případů obchodování s lidmi jednotlivými KŘP za rok 2015
(zdroj: P ČR)

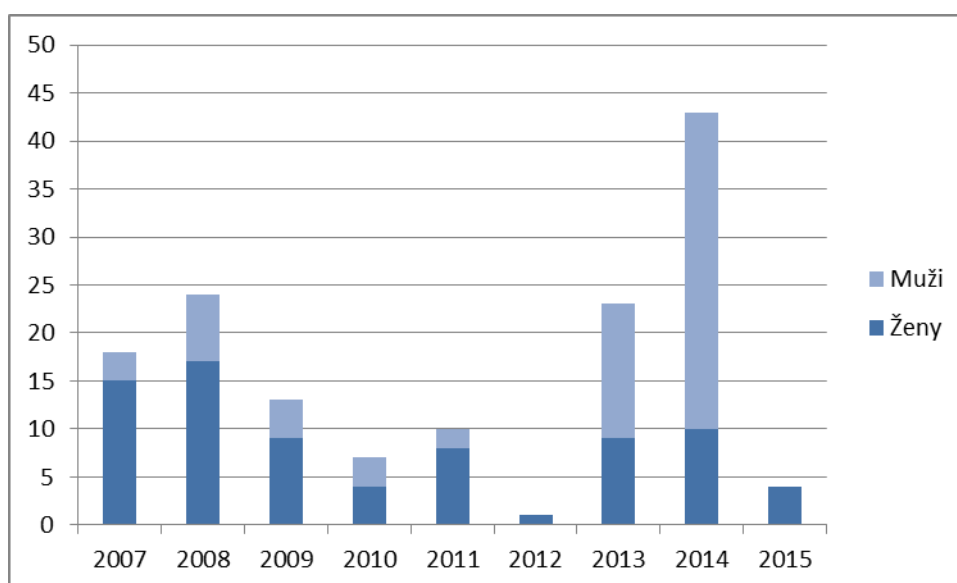

vykořisťování. **Celkem** bylo od roku 2003 zařazeno do Programu **190** obětí obchodování s lidmi. Tabulka za roky 2003 – 2015 s počty obětí zařazených do Programu dle země původu viz *Tabulková a grafická část*.

Také ze statistik Programu za uplynulá období vyplývá, že nejčastějšími **formami** obchodování s lidmi na území České republiky je obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování a obchodování s lidmi za účelem pracovní vykořisťování. Ostatní formy obchodování s lidmi nebyly statisticky v Programu zaznamenány.

Všechny oběti zařazené do Programu **souhlasily s předáním podnětů na prošetření** jejich případů **na příslušný útvar Policie ČR**. V roce 2015 převažovaly oběti původem z České republiky ve věkové kategorii 18 – 42 let. Obětem byly poskytnuty služby jako ubytování, psychosociální služby, právní asistence, zdravotní péči, služby advokáta a v jednom případě byl využit také program dobrovolných návratů zpět do ČR.

Rozdělení obětí dle pohlaví za období 2007 – 2015 (Program MV)

Prostřednictvím **Programu dobrovolných návratů**, který je součástí Programu, byl realizován v roce 2015 **1** dobrovolný návrat, a to českého občana z Velké Británie. Celkem bylo od roku 2003 realizováno **94** dobrovolných návratů, z toho 22 zpět do České republiky.

Organizace La Strada v roce 2015 poskytla ambulantní či pobytové sociální služby celkem **75 klientům a klientkám**. Z tohoto počtu využívalo **komplex sociálních služeb 35 osob. Kontaktní sociální poradenství** bylo poskytnuto **40 klientům/klientkám**, kteří se převážně setkali s pracovním vykořisťováním či se ocitli v situaci blízké obchodování a vykořisťování. V porovnání s rokem 2014 se jedná o **pokles klientely** (v roce 2014 spolupracovalo s organizací celkem 115 osob).

Diakonie v rámci pobytové služby poskytnuta služby **57 osobám**. Šlo o 14 žen a 44 mužů, průměrný věk je 35,6 let. Nejvíce osob bylo z Rumunska (37) dále pak z Bulharska (16), Lotyšska (2), Srbska (1), služeb využili také občani České republiky (2).

Od května 2015 má Diakonie registrovanou službu terénní krizové pomoci, kterou ve sledovaném období poskytla 31 klientům. Jednalo se o 8 žen a 23 mužů, s průměrným věkem 24 let. Nejvíce osob bylo z Rumunska (16) dále pak z Bulharska (4), Slovenska (3), Egypta (1), Moldavska (1), služeb využili také občani České republiky (6).

Arcidiecézní charita Praha v roce 2015 poskytla komplexní služby včetně ubytování a poradenství 3 obětem z ČR a 1 oběti z Nigérie. Těmto obětem bylo poskytováno utajené ubytování, odborné sociální poradenství, právní poradenství, psychologické poradenství, potravinová a materiální podpora po dobu spolupráce s Projektem Magdala.

- **Česká republika jako země zdrojová**

Z hlediska obětí původem z ČR obchodovaných v zahraničí, byla identifikována především **Velká Británie**, dále pak **Slovinsko**, **Spolková republika Německo**, **Nizozemsko**, **Francie**, **Belgie** či **Kypr**.

Pracovní vykořisťování

Z pohledu cílových zemí pro občany ČR, v posledních letech byl zaznamenán nárůst počtu obětí obchodovaných do **Velké Británie**. Dle informací poskytnutých ústřední britskou institucí koordinující boj s vážným a organizovaným zločinem NCA je Česká republika z hlediska obchodování s lidmi v UK stále primárně zemí zdrojovou. NCA eviduje za rok 2015 celkem **43 osob** (v r. 2014 to bylo 42 osob) z ČR, které byly zařazeny do služeb místního National Referral Mechanism (NRM)¹⁵.

I nadále je sledován trend nábory osob bez domova a dalších sociálně slabých jedinců k práci vykonávané na území Velké Británie. Dle informací Úřadu na potírání závažného organizovaného zločinu NCA, bylo pracovní vykořisťováno 24 osob, z nichž některé byly vykořisťovány v domácnosti. Mezi oběťmi pracovního vykořisťování převládali muži ve věku 41-50 let a 51-60 let. Podrobná tabulka viz *Tabulková a grafická část*. Ačkoli registrované počty obětí OSL z ČR nedosahují vysokých čísel, dle informací NCA i ÚOOZ SKPV je vysoce pravděpodobné, že problém bude rozsáhlejší. Problematická je typická latence této formy kriminality, stejně jako identifikace a reportování obětí na území VB.

Sexuální vykořisťování

Velká Británie dle NCA reportuje, že v 19 identifikovaných případech na území se jednalo o sexuální vykořisťování žen původem z ČR, z toho se ve 12 případech jednalo o nezletilé. Mezi oběťmi sexuálního vykořisťování za rok 2015 převládají ženy ve věku do 18 let. Pracovníci ZÚ Londýn dále informovali ÚOOZ v roce 2015 o 2 případech, kde jednalo o připravovaný účelový sňatek, přičemž jedna z obětí byla následně sexuálně zneužívána.

Dle informací poskytnutých **irskou** policií evidovala tato země v roce 2015 **jeden** případ obchodování s lidmi, jehož obětí byla občanka ČR.

Ve **Slovinsku** dle údajů, které poskytlo MZV Slovinska, zaznamenaly slovinské úřady v roce 2015 celkem **devět** případů českých občanek, které byly ve Slovinsku nuceny k prostituci. Slovinská policie uvedla věk výše uvedených českých občanek, kdy se jednalo o pět žen ve věku mezi 18 a 24 lety a čtyři ženy ve věku mezi 24 a 34 lety. Občanky byly vlákány do Slovinska za jiným účelem a poté nuceny k bytové prostituci na tzv. privátech.

Dle **nizozemské** neziskové organizace Comensha (Koordinační centrum pro obchodování s lidmi) za období leden až listopad 2015 byly registrovány **dva** případy žen s českým občanstvím obchodovaných v Nizozemsku.

¹⁵ NRM je procedura, v jejímž průběhu je vyhodnoceno, zda se postižená osoba skutečně stala obětí obchodu s lidmi v UK. V případě, že tomu tak je, vztahuje se na ní 45 denní ochranná lhůta, po kterou je jí poskytnuto ubytování a nezbytná zdravotní a psychologická pomoc. Následné kroky závisejí především na rozhodnutí postižené osoby. Mohou zahrnovat návrat do země původu, případně spolupráci s vyšetřujícími složkami.

ZÚ Nikósie byl během roku 2015 na **Kypru** intenzivně zapojen do řešení několika případů spadajících do problematiky obchodování s lidmi, resp. s občany z ČR na Kypru. Ve všech těchto případech se jednalo o mladé ženy a dívky, které na ostrov přicestovaly za krátkodobou prací v restauracích, barech/klubech a tvrdily, že byly zaměstnavatelem proti své vůli nuceny k prostituci. Následně se během vyšetřování ukázalo, že u jedné části případů se s největší pravděpodobností opravdu jednalo o zneužití důvěry dívek ze strany zaměstnavatelů. U druhé části případů se bylo možné domnívat, že dívky na ostrov přicestovaly s vědomím poskytování sexuálních služeb, byly však překvapeny buďto zdejší mírou vykořisťování ze strany majitelů podniků nebo místními praktikami, případně nebyly ochotny přistoupit na škálu požadovaných sexuálních služeb. Společným jmenovatelem ve všech případech bylo, že tyto ženy nebyly dle svých slov schopny podnik, resp. Kypr vlastními silami opustit a obrátily se na ZÚ Nikósie se žádostí o pomoc dostat se do bezpečí. V některých případech byly vystaveny fyzickému násilí či jim dle jejich vyhodnocení situace bezprostředně hrozilo.

Nábor probíhal zejména na internetu. Vlastníky podniků jsou převážně Kypřané, kteří při verbování personálu spolupracují s cizinci. Často se jedná o osoby dlouhodobě pobývající na ostrově, které mají kontakty a spolupracující osoby ve zdrojových zemích. Tyto osoby pak bývají napojeny na další nelegální činnosti. Kypr je např. cílovou destinací pro drogy, přičemž zdrojovou zemí bývá právě i ČR.

ZÚ Paříž se v roce 2015 zabýval **jedním** případem mladé ženy ve **Francii**, kde existovalo podezření na obchodování s lidmi. ZÚ byl v dané záležitosti v kontaktu s MV ČR, Policií ČR i francouzskou policií. Podezření se však jednoznačně neprokázalo a ZÚ následně zajistil urychlený návrat zmíněné ženy do ČR mimo rámec příslušného programu MV ČR.

Z výroční zprávy Spolkového kriminálního úřadu ve Wiesbadenu o obchodu s lidmi v **Spolkové Republice Německo** za rok 2014 (rok 2015 ještě není statisticky vyhodnocen) vyplývá, že v roce 2014 bylo v SRN identifikováno **devět** obětí české národnosti, a to ve formě obchodu s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování (t.j. 1,6 % z celkového počtu identifikovaných obětí v SRN).

Oběti obchodování s lidmi byly v roce 2015 identifikovány také v **Belgii**. Belgický Úřad pro cizince (Office des étrangers) neposkytl konkrétní informace a podklady s odkazem na fakt, že se jedná o velmi málo případů, kdy oběťmi jsou občané ČR, a jakékoliv poskytnuté informace by mohly znamenat riziko jejich identifikace.

3.6 Oběti obchodování s lidmi a sociální služby

Systém sociálních služeb v České republice je upraven zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“). Tento zákon upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím jednotlivých druhů sociálních služeb, podmínky nároku na výplatu příspěvku na péči, podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb¹⁶ atd.

Podle zákona o sociálních službách je možné poskytovat sociální služby jen na základě registrace u místně příslušného krajského úřadu. Seznam registrovaných poskytovatelů sociálních služeb je veřejně přístupný v registru poskytovatelů sociálních služeb (dále jen registr) na webové adrese <http://iregistr.mpsv.cz/socreg/>.

Vzhledem k tomu, že v datových aplikacích MPSV se nezjišťuje reálné zastoupení obětí obchodování s lidmi jako klientů sociálních služeb, nelze

¹⁶ Sociální služby zahrnují sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence. Sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní.

v současné době uspokojivě určit ani jejich souhrnný počet. Fakt, že uvedený počet organizací uvádí jako převažující cílovou skupinu právě oběti obchodování s lidmi, ovšem nikterak nevypovídá o jejich reálném zastoupení v konkrétní službě. V této souvislosti je nutné zdůraznit, že u **většiny výše uvedených služeb tvoří oběti obchodování s lidmi** v celkovém počtu klientů pouze **marginální část**.

Lze konstatovat, vycházíme-li z informací ze žádostí o dotace za rok 2015, které poskytují nejaktuálnější údaje, že v roce 2015 bylo souhrnně **101 služeb** připraveno na příjem oběti obchodování s lidmi.

Druhy služeb s cílovou skupinou „oběti obchodování s lidmi“ 2015	
Druh služby	počet
odborné sociální poradenství	44
telefonická krizová pomoc	9
sociální rehabilitace	4
terénní programy	20
azylové domy	16
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
krizová pomoc	4
sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
Intervenční centra	1
CELKEM	101

3.7 Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území

Odbor azylové a migrační politiky (OAMP) jako správní orgán v rámci vedené statistiky nerozlišuje statut oběti trestného činu obchodování s lidmi v intencích trestně právní normy, neboť tato skutečnost je pro potřeby správního řízení irelevantní. Dále je též nutné opakovaně upozornit na skutečnost, že níže uvedený přehled není směrodatný pro jednoznačné rozlišení počtu svědků – „osob obchodovaných“ a počtu svědků „osob, kterým bylo napomoženo k nedovolenému přistěhovalectví“, neboť se tyto statuty mohou v závislostech na okolnostech případu prolínat. Totéž platí pro další kategorii oprávněných osob, o kterou bylo ustanovení § 42e rozšířeno k 1. 1. 2011, a sice cizinců, jejichž spolupráce s OČTŘ je významná pro předejití, odhalení nebo vyšetřování zločinu, nebo jiného úmyslného trestného činu, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva.

Správní řízení vedená v roce 2014 - celkem 14			
ve věci udělení povolení k pobytu	1	uděleno	1
		zastaveno	0
ve věci prodloužení povolení k pobytu	13	prodlouženo	13
		zamítnuto	0
ve věci zrušení povolení k pobytu	0	zrušeno	0
		zastaveno	0

Z celkového uvedeného počtu bylo správné řízení vedeno v 6 případech se státní příslušníky Vietnamu, dále 4 s občany Ukrajiny a po 2 řízeních s občany Alžírsko a Hondurasu. **Z uvedeného celkového počtu 14 řízení bylo 6 řízení vedeno se ženami a 8 s muži.**

3.8 Případy obchodování s lidmi a finanční šetření

Dle informací ÚOOZ je oblast finančního šetření v rámci trestního řízení na úseku obchodování s lidmi srovnatelná s předchozím obdobím. Dohledání výnosů z trestné činnosti je problematické v důsledku jednání a chování pachatelů. Naprostá většina podezřelých - pachatelů této trestné činnosti využívá hotovostních finančních operací, nevyužívá bezhotovostních operací prostřednictvím bankovních převodů a služeb. Fakticky je pak v těchto případech následně zajištěn vyšší objem finančních prostředků v hotovosti zejména při domovních prohlídkách, než za pomoci dalších zajišťovacích institutů dle příslušných ustanovení trestního řádu (nejčastěji jde o zajištění finančních prostředků na účtu banky). V rámci zajišťování se daný útvar setkává s problémy, kdy nemovitosti, ve kterých se provozuje noční podnik, již nepatří pachatelům, ale společností, které pachatelé ovládají přes bílé koně a pachatelům je pouze pronajímají. Tím se brání zajištění těchto nemovitostí. Rovněž nelze přesně vyčíslit výnos z trestné činnosti, jelikož oběti trestných činů obchodování s lidmi a kuplířství ve většině případů nevypovídají, případně si již nepamatují, kolik finančních prostředků na nich pachatelé vydělali.

Dne 3. 3. 2015 rozhodl pravomocně Vrchní soud v Praze v trestní věci vedené pod názvem RELAX o nárocích oběti obchodování s lidmi výrokem, kterým **uložil obžalovanému zaplatit nemajetkovou újmu ve výši 288 000 Kč a povinnost uhradit škodu způsobenou na zdraví ve výši 360 000 Kč s odkazem na řízení ve věcech občanskoprávních.**

Dle informačního systému Evidence trestního řízení bylo **v jednotlivých krajích** zajištěno celkem **351 945 Kč**. Nejvíce bylo zajištěno KŘP hl. města Praha. Jedná se o zajištěné hodnoty u trestných činů obchodování s lidmi a kuplířství, u kterých byly zahájeny úkony v trestním řízení v období od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015. Celkově bylo za rok 2014 zahájeno **1** finanční šetření a **1** finanční šetření bylo ukončeno. Více viz *Tabulková a grafická část*.

4. SOUVISEJÍCÍ TRESTNÁ ČINNOST A DOPROVODNÉ JEVY

4.1 Situace v oblasti prostituce

Jelikož obchod s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování úzce souvisí s výskytem prostituce, MV se dlouhodobě zabývá monitoringem také tohoto jevu. V této souvislosti je sledován i vývoj v oblasti trestného činu kuplířství. Monitoring situace na prostituční scéně v ČR vychází z několika zdrojů, a to zejména z reportovaných poznatků P ČR a obecní policie a neopomenutelnou roli zde zastává také organizace ROZKOŠ bez RIZIKA, o. s. (dále také R-R), která se na tuto oblast specializuje.

Dle informací poskytnutých **P ČR** oblast prostituce nezaznamenala podstatné změny. I v roce 2015 bylo typickou formou poskytování sexuálních služeb v prostředí nočních erotických klubů, poskytování sexuálních služeb v tzv. „privátech“, popř. eskortní servis. Pouliční prostituce je dlouhodobě na ústupu.

Zjištěné skutečnosti **P ČR** rovněž potvrzují informace, že v důsledku velkého množství osob poskytujících sexuální služby se jedná téměř ve všech případech o **prostituci dobrovolnou**. Z prováděných šetření je zřejmé, že prostituci se věnuje široká škála osob ve

smyslu sociálních, věkových a vzdělanostních vrstev. V uplynulém roce byly v rámci prováděných kontrolních akcí zjišťovány jako prostitutky převážně ženy české a slovenské státní příslušnosti.

V oblasti dobrovolné prostituce, tedy konsenzuálního poskytování sexuálních služeb za úplatu, **Rozkoš bez rizika** zaznamenala v rámci svých služeb oproti PČR větší národnostní rozmanitost cílové skupiny. Nejčastěji se jednalo o ženy české národnosti, ale služby byly poskytovány i ženám slovenské, ukrajinské, rumunské, bulharské, nigerijské, ruské, běloruské, maďarské, filipínské, jihoafrické, chorvatské, korejské národnosti aj. R-R se nesešla v uplynulém roce s dětskou prostitucí, tedy s prostituujícími ve věku do 18 let. V kraji Vysočina organizace zaznamenala v rámci online monitoringu informaci o nabídce sexuálních služeb nezletilou dívkou, informaci se však nepodařilo ověřit.

Dle odhadů R-R se v ČR **nabízí k prostituci 10 000 až 13 000 žen**. Data PČR i R-R se shodují při konstatování, že velké množství osob se aktivně nabízí jako „příležitostné“ prostituující a reaguje na nabídku práce v erotice, prezentovanou v tiskovinách nebo na internetu.

4.1.1 Formy poskytování sexuálních služeb dle jednotlivých krajů

Pouliční prostituce

Jak již bylo výše uvedeno, pouliční prostituce je dlouhodobě na ústupu. Vyskytuje se již jen ve specifických lokalitách. Níže je uveden seznam lokalit, kde byl R-R identifikován výskyt této formy prostituce.

Praha: Karlovo náměstí a v přilehlé Myslíkově ulici a na Václavském náměstí

Středočeský kraj: parkoviště v Rudné u Prahy.

Teplisko: Dubí, Teplice, Bílina.

Liberecký kraj: oblast Šluknovského výběžku.

Ústecko, Děčínsko: Ústí nad Labem – Předlice.

Jihočeský kraj: Dolní Dvořiště, České Velenice, Strážný.

Moravskoslezský kraj: Těšínsko.

Kraj Vysočina: Pávov.

Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj a Zlínský kraj: Brno.

Dle informací P ČR se i nadále jeví jako neúčinné a neefektivní **regulační snahy Magistrátu hl.m. Prahy**: Obecně závazná vyhláška hl. m. Prahy č. 20/2007, na ochranu veřejného pořádku v souvislosti s nabízením sexuálních služeb, Obecně závazná vyhláška hl. m. Prahy č. 11/2005, kterou se stanoví zákaz nabízení erotických vystoupení nebo erotických služeb, Nařízení hl. m. Prahy č. 26/2005, kterým se na území Pražské památkové rezervace (viz. Nařízení vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze), zakazuje reklama šířená na veřejně přístupných místech mimo provozovnu. Uvedené nařízení bylo, novelizováno Nařízením č. 9/2007 Sb., a Nařízením č. 10/2010 hl. m. Prahy.

Klubová prostituce

Pod klubovou prostitucí jsou zde pro účely zprávy reportovány podniky různého charakteru, u kterých lze předpokládat, že je v nich realizován erotický program či erotické služby a který je zpravidla přístupný veřejnosti k vstupu či pronajmutí. Jedná se o různé bary, noční podniky, penziony, masážní salony či sauna kluby.

Organizace R-R reportuje monitoring v klubech v následujících regionech: **Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Ústecký kraj, Královehradecký a Pardubický kraj, Liberecký kraj, Jihomoravský kraj, Olomoucký, Zlínský kraj, Kraj Vysočina a Moravskoslezský kraj**. R-R pozorovala v rámci své činnosti změny na klubové scéně, a to zejména zavírání některých klubů, což se dělo také v důsledku proběhlých razíí P ČR, kdy

však kluby obvykle opětovně svůj provoz otevřely. Zaznamenán byl také pokles počtu žen v některých klubech.

Privátní prostituce

Situace v oblasti privátní prostituce je obecně obtížně monitorovatelná. R-R zaznamenává zvyšující se počet případů poskytování sexuálních služeb za úplatu v privátních bytech. Na základě intenzivního monitoringu nejen ze strany NNO bylo potvrzeno, že dobrovolná prostituce se stále více soustřeďuje v privátních bytech, a to často na úkor klubové či pouliční prostituce. Sexuální služby na privátech jsou provozovány skrytěji a narůstají zde rizika násilné trestné činnosti.

Ačkoli je monitoring v této oblasti komplikovaný a jedná se o formu nejvíce skrytou, R-R se daří pronikat také do tohoto prostředí. Na základě terénní práce organizace R-R v Praze odhaduje stovky tzv. privátů, v Jihomoravském, Olomouckém a Zlínském kraji bylo identifikováno 53 bytů, ve Středočeském 40 atd. Např. v Moravskoslezském kraji se velká část sexuálních služeb odehrává právě na privátní scéně, stejně tak v Pardubickém a Královéhradeckém kraji privátní scéna převládá. Na Liberecku v klubech i na privátech národnostně převažují Češky, v menší míře Slovenky a Ukrajinky. Existují regiony, kde je privátní prostituce ještě více skrytá, a to např.: Ústecký kraj.

Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí

V případě trestného činu prostituce ohrožující mravní vývoj dětí (§ 190 TZ), byly v roce 2015 zjištěny tři trestné činy, které byly do konce roku objasněny. Rok 2012 činil výjimku v řadě nižších počtů zjištěných trestných činů, kdy bylo zjištěno 7 případů, z toho objasněno 6, přičemž za léta 2010-2011 šlo o jediný zjištěný případ. Při bližším pohledu na výkyv z roku 2012, zjišťujeme, že převážně se jednalo o osoby stíhané obvodním oddělením PČR Horní Vltavice v jihočeském kraji, nedaleko státní hranice s Německem (1 osoba tvořila výjimku – stíhaná v Chomutově).

Trestný čin prostituce ohrožující mravní vývoj dětí (dle § 190 TZ)						
Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zjištěno	1	0	7	1	1	3

Dle údajů poskytnutých Ministerstvem spravedlnosti v roce 2015 byly odsouzeny dvě osoby za trestný čin **prostituce ohrožující mravní vývoj dětí § 190 TZ**.

4.1.2 Vývoj v oblasti regulace prostituce

Právní úprava v oblasti regulace prostituce **nenaznala ani za rok 2015 zásadních změn**. ČR prostituci nikterak nereguluje a v zásadě ani netrestá - trestně právně se zaměřuje na postih některých protiprávních jednání, která s prostitucí souvisejí. Přesto však v ČR v posledních letech opět identifikujeme pokusy o regulování prostituce. V roce 2013 došlo k předložení hned 2 návrhů. Přepracovaný návrh Magistrátu hlavního města Prahy, který byl schválen pražským zastupitelstvem v červnu 2013, byl vládou zamítnut v srpnu 2013. Druhý návrh zákona o toleranci prostituce, předložený v poměrně minimalistické podobě po vzoru německého spolkového zákona o prostituci byl také zamítnut.

30. 1. 2014 předložilo zastupitelstvo hlavního města Prahy sněmovně **návrh zákona na regulaci prostituce**, který je stále (1. čtvrtletí roku 2016) po zamítavém stanovisku petičního výboru ve druhém čtení. Neziskové organizace se k tomuto návrhu vyjádřily velmi kriticky a upozorňovaly na negativní dopady na bezpečnost a celkovou situaci osob pracujících v sex-byznysu.

Vývoj v rámci EU lze dlouhodobě kategorizovat na tři proudy: státy regulující prostituci (viz např. Německo, Rakousko), státy které oblast prostituce neregulují a v neposlední řadě státy prosazující tzv. „švédský model“ (viz Švédsko, Island, Norsko), jenž spočívá v kriminalizaci klientely prostituujících osob. O podpoře EU posledního modelu svědčí mimo jiné i přijetí zprávy britské poslankyně Honeyballové Evropským parlamentem z roku 2014¹⁷.

4.2 Situace v oblasti trestného činu kuplířství

Policejní statistiky vykazují 50 zjištěných TČ kuplířství. V roce 2015 bylo objasněno 50 případů, stíháno a vyšetřováno bylo 63 osob.

Počty P ČR zjištěných a objasněných trestných činů kuplířství (dle § 189 TZ, dříve § 204 STZ)												
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zjištěno	83	123	85	46	52	37	33	44	42	52	57	50
Objasněno	83	119	79	39	43	28	26	32	36	46	49	50
Vyšetřované a stíhané osoby	105	119	98	66	88	35	28	61	46	44	72	63

Ze zprávy o činnosti státního zastupitelství je patrné, že v roce 2014 došlo k nárůstu případů trestného činu kuplířství, u obžalovaných osob došlo naopak k mírnému poklesu. V roce 2015 je dle předběžných údajů zaznamenáno 82 trestných činů; 77 osob stíhaných a 73 osob obžalovaných.

Počty obžalovaných osob pro trestný čin kuplířství (MS) (dle § 189, dříve § 204 STZ)												
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Obžalováno	118	205	136	72	119	89	33	49	65	49	77	73

Ministerstvo spravedlnosti eviduje za rok 2015 67 odsouzených osob. Trend ve vztahu k uloženým trestům zůstal nezměněný, kdy podmíněné tresty převyšují nad nepodmíněnými.

Počty pravomocně odsouzených osob a uložených trestů za kuplířství (MS) (dle § 189, dříve § 204 STZ)											
Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Počet odsouzených osob	68	74	60	82	64	50	76	40	58	67	
K nepodmíněnému trestu	12	20	14	19	21	17	13	5	6	22	
K podmíněnému trestu	49	48	44	60	39	41	49	33	46	44	

V rámci ÚOOZ byl v roce 2015 na základě vedených trestních řízení pro trestný čin kuplířství zajištěn majetek ve výši 36.550.912 Kč, z toho 849.000 Kč a 8.135 EUR

¹⁷ Zpráva se zabývá otázkou prostituce v zemích EU a navrhuje ji řešit pomocí tzv. švédského modelu, který kriminalizuje zákazníky sexuálních pracovníků, viz <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2014-0071+0+DOC+XML+V0//EN>.

v hotovosti, 360.000 Kč z účtů obviněných, dále byla zajištěna nemovitost určená k páčání trestné činnosti v hodnotě 35.000.000 a automobil v hodnotě 250.000 jako náhradní hodnota.

4.3 Situace v oblasti neoprávněného zaměstnávání cizinců

TZ zavedl s účinností od 1. ledna 2010 trestný čin **neoprávněné zaměstnávání cizinců** (§ 342 TZ). V roce 2015 byly zjištěny 3 trestné činy neoprávněného zaměstnávání cizinců, přičemž stíhány a vyšetřovány byly 2 osoby. V souvislosti s tímto trestným činem je třeba uvést, že jeho aplikace vzhledem k realitě v pracovním právním prostředí značně limitována. Důvodem omezené aplikovatelnosti tohoto ustanovení je mimo jiné skutečnost, že je vázáno na nelegální pobyt vykořisťované osoby a je tedy aplikovatelné jen ve vztahu k občanům tzv. třetích zemí bez platného oprávnění k pobytu.

Počty PČR zjištěných a objasněných trestných činů neoprávněného zaměstnávání cizinců (dle § 342 TZ)						
Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zjištěno	3	4	3	2	3	3
objasněno celkem	0	0	2	3	2	2
Vyšetřované a stíhané osoby	0	0	2	12	3	2

5. INFORMACE O OBCHODOVÁNÍ S OSOBAMI MLADŠÍMI 18 LET

Z pohledu **kriminálních statistik** z 50 identifikovaných pravděpodobných obětí obchodování s lidmi se ve **14 případech** jednalo o oběti sexuálního vykořisťování osob mladších 18 let (v 9 případech z policejního statistického systému nelze určit věk obětí). Z celkových 12 stíhaných osob, byly **4 osoby stíhány za obchod s lidmi ve formě sexuálního vykořisťování osob mladších 18 let**. (pokles oproti roku 2014:15) V letech 2012 – 2015 bylo z celkového počtu 226 obětí identifikovaných P ČR celkem 121 obětí ve věku do 18 let. U obětí mladších 18 let se jedná zpravidla sexuální vykořisťování¹⁸. V případech obchodování s lidmi, kdy oběti jsou mladší 18 let, je třeba zdůraznit několik specifíků této kategorie obětí. Jednak oběti mladší 18 let spadají dle dikce zákona o obětech trestných činů hned do dvou kategorií zvláště zranitelných obětí a jednak také skutková podstata je upravena tak, aby dětem poskytovala vyšší ochranu, v trestním řízení se tedy neposuzuje užítí prostředků donucení ze strany pachatelů. Také systém pomoci obětem mladším 18 let je specializovaný tak, aby odpovídal specifickým požadavkům nezletilých obětí.

Od 1. 8. 2014 jsou v české trestněprávní úpravě ve vztahu k nezletilým zavedeny dva nové trestné činy, a to § 193a **účast na pornografickém představení** a § 193b **navazování nedovolených kontaktů s dítětem**.

¹⁸ V 64 případech se jednalo o oběti ve věku 0 – 14 let a v 57 případech o oběti ve věku 15 – 17 let.

Trestný čin navazování nedovolených kontaktů s dítětem (§ 193b TZ)		
Rok	2014 (od 1.8. 2014)	2015
Zjištěno	2	7
Objasněno celkem	1	6
Vyšetřované a stíhané osoby	1	4

Trestný čin účast na pornografickém představení (§ 193a TZ)		
Rok	2014 (od 1.8. 2014)	2015
Zjištěno	0	0
Objasněno celkem	0	0
Vyšetřované a stíhané osoby	0	0

Ministerstvo práce a sociálních věcí vykazuje údaje o dětech, které byly zneužity k dětské prostituci nebo k výrobě dětské pornografie, tyto případy však na rozdíl od policejních statistik nebyly vždy kvalifikovány jako obchodování s lidmi; i přes tuto skutečnost je však důležité vzhledem k jejich vysoké relevanci také tato data shromažďovat. V roce 2015 byly shromážděny statistické údaje orgánů sociálně-právní ochrany dětí za rok 2014. V porovnání s rokem 2013 zaznamenaly orgány sociálně-právní ochrany dětí **výrazně větší počet případů zneužití dítěte k výrobě dětské pornografie**, tedy celkem 87 (rok 2013: 33) případů. K největšímu navýšení došlo u dívek ve věku od 6 do 15 let, kdy bylo v roce 2014 zaznamenáno 50 případů, oproti toku 2013, kdy bylo takových případů registrováno 19. Počet zaznamenaných případů **zneužití dítěte k dětské prostituci** byl totožný s rokem 2013, tedy 17 případů, přičemž se v roce 2014 jednalo o 15 dívek a 2 chlapce.

Počet registrovaných sociálních služeb s cílovou skupinou do 18 let (MPSV)	
Druh sociální služby	Počet registrovaných sociálních služeb s cílovou skupinou do 18 let
azylové domy	15
intervenční centra	1
krizová pomoc	3
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
odborné sociální poradenství	39
sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
sociální rehabilitace	3
telefonická krizová pomoc	6
terénní programy	16
Celkový součet	85

Diagnostický ústav **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy - Zařízení pro děti – cizince (dále také „ZDC“)** reportuje za rok 2015 ve svém zařízení 132 nezletilých bez doprovodu (nárůst oproti roku 2014, kdy bylo v ZDC umístěno 39 nezletilých bez doprovodu). Jednalo se o 125 chlapců a 7 dívek, z toho 52 žadatelů o azyl¹⁹. Jako země původu ZDC eviduje: Afganistán, Alžírsko, Bangladéš, Bosnu a Hercegovinu, Chorvatsko, Irák, Kazachstán, Pákistán, Palestinu, Myanmar, Nigérii, Rumunsko, Somálsko a Sýrii. Průměrná délka pobytu představovala 55 dní, přičemž 4 děti byly vráceny do péče rodiny mimo ČR, 106 dětí uteklo, 13 dětí je stále v ZDC, 3 děti byly umístěny do jiného zařízení v rámci ČR a 6 děti byly umístěny do jiných zařízení v zahraničí. Ve dvou případech vyvstalo podezření na obchod s lidmi. Podrobná tabulka případů podezření na obchodované osoby viz *Tabulková a grafická část*.

Informace vedoucí k podezření na možné obchodování s nezletilými cizinci získávají odborní pracovníci ze zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a preventivně výchovné péče při příjmu klientů od pracovníků policie, orgánu pro sociálně-právní ochranu dětí (dále jen „OSPOD“), soudu či cizinecké policie. Odborná práce s klientem pak přináší mnohé další informace, které lze v některých případech vyhodnotit jako významné pro možné podezření na obchodování. Společně s Policií ČR, ÚOOZ a OSPOD je s těmito informacemi dále pracováno.

Pokud děti byly rozmístěny mimo Zařízení pro děti-cizince, diagnostický ústav, středisko výchovné péče a základní škola, Radlická 30, Praha 5 (dále jen „ZDC“), je komplikované o těchto dětech získávat další informace. ZDC má celorepublikovou působnost k ověření volných kapacit a k dalším doporučení k případnému umístění nezletilých cizinců bez doprovodu (dále jen „NBD“). Povinnost monitorovat jejich další vývoj přechází na diagnostický ústav v územní působnosti daného zařízení, kam byly děti umístěny a na příslušné OSPODY. ZDC občas kontaktuje následné zařízení, Policie ČR či OSPOD, kteří žádají informace o dítěti z doby jeho pobytu v ZDC a při té příležitosti ZDC sdělí, jaká je aktuální situace dítěte. ZDC na základě žádosti následného zařízení, které pracuje s klientem – cizincem poskytuje metodickou podporu, která se mimo jiné také týká problematiky obchodování. Není výjimkou, že do zařízení přicházejí i samotní bývalí klienti, kteří žádají o pomoc, podporu nebo jen chtějí zůstat v kontaktu. Pokud je dítě navraceno do původní rodiny, je možnost získání informací o jeho dalším vývoji prakticky nulová. Většinou se klient vrací do země původu a tím ZDC ztrácí veškeré kompetence ke zjišťování informací.

V roce 2015 byl nastaven **nový model práce** s nezletilými cizinci bez doprovodu a **ZDC se stalo metodickým orgánem** pro vybraná následná pracoviště. V rámci metodického vedení těchto pracovišť a společné práci na individuálních plánech rozvoje osobnosti dítěte, je předávání informací a monitorování dalšího vývoje situace dítěte ve vztahu k problematice obchodování velmi dobře nastaveno.

6. PODPORA ZE STRANY POMÁHAJÍCÍCH ORGANIZACÍ

6.1 La Strada Česká republika, o.p.s.

6.1.1 Základní informace o organizaci

La Strada Česká republika, o. p. s. (dále jen „La Strada“) působí v oblasti obchodování s lidmi od roku 1995. Je zakládající organizací La Strada International²⁰ s členskými organizacemi v dalších sedmi evropských zemích²¹. V ČR je součástí Konsorcia nevládních organizací pracujících s migranty a Sdružení azylových domů (SAD). Cílem organizace je přispívat k odstranění obchodování s lidmi a vykořisťování a poskytovat

¹⁹ Žadatelé o azyl v ČR: 11, v Rakousku: 15, v Maďarsku: 10.

²⁰ Viz <http://lastradainternational.org/>.

²¹ Dalšími členskými zeměmi jsou Bělorusko, Bulharsko, Makedonie, Moldavsko, Nizozemsko, Polsko a Ukrajina.

podporu a ochranu vykořisťovaným, obchodovaným a vykořisťováním a obchodováním ohroženým osobám.

La Strada poskytuje cílové skupině sociální služby, věnuje se prevenci a vzdělávání a advocacy aktivitami usiluje o systémové či legislativní změny s cílem předcházet obchodování s lidmi a vykořisťování a chránit práva a zájmy cílové skupiny.

La Strada poskytuje 4 **sociální služby** pro obchodované a vykořisťované osoby

- Odborné sociální poradenství - § 37 zákona o sociálních službách²²,
- Krizová pomoc - § 60 zákona o sociálních službách,
- Azylové domy - § 57 zákona o sociálních službách.
- Telefonická krizová pomoc.²³

V oblasti prevence, šíření informačních materiálů a mapování trendů organizace rozvíjí specifickou metodu **práce v terénu**. Tato aktivita je již několikátým rokem finančně podporována MVČR. Více k organizaci La Strada a jejich aktivitám viz <http://www.strada.cz/cz/>.

6.1.2 Poskytované služby

V praxi lze osoby, které využily služby organizace La Strada, rozdělit na dvě skupiny.

1. Obchodované a vykořisťované osoby, které v průběhu spolupráce využijí jednu nebo více registrovaných sociálních služeb organizace. Znamená to tedy, že mají zájem s organizací řešit komplexně svoji situaci a dochází do organizace na pravidelné schůzky. Mohou čerpat službu odborné sociální poradenství, krizovou pomoc pobytovou či ambulantní a pobytovou službu azylové domy. Tyto služby jsou označovány jako „**komplex sociálních služeb**“. v roce 2015 využilo ambulantní či pobytové služby organizace La Strada celkem **75** osob, z tohoto počtu využívalo komplex sociálních služeb **35** klientů/klientek.

2. Osoby, které využijí konzultování své situace v rámci služby odborného sociálního poradenství bez celkového řešení své situace a bez pobytové služby. Důvodem může být nezájem o další služby, potřeba jednorázové osobní konzultace pro zorientování se ve své situaci, nebo potřebují sociální či právní poradenství v důsledku vykořisťování či jim pobytová služba nemůže být poskytnuta z objektivních důvodů. Tato skupina je nazývána „**kontaktním poradenstvím**“. Kontaktní poradenství bylo poskytnuto **40** klientům/klientkám, kteří /které se převážně setkali s pracovním vykořisťováním či se ocitli v situaci blízké obchodování a vykořisťování.

Charakteristika klientely, která započala spolupráci s organizací La Strada v roce 2015

V roce 2015 započalo nově spolupráci s organizací La Strada 26 osob (10 žen a 16 mužů), české i cizí státní příslušnosti. (viz Tabulka 1)

Charakteristika žen

V roce 2015 převažovaly ženy z ČR (4 žen), dále organizace spolupracovala s klientkami ze Slovenska (2), Ukrajiny (1) a Lotyšska (1), Litvy (1) a Kamerunu (1)

V případech, kde se jednalo o podezření na obchodování s lidmi za účelem nucené prostituce a nucených sňatků probíhal nábor nejčastěji přes partnera, kamarádku, rodinné

²² Poskytované také osobám, které prožily nebo se nacházejí v situaci blízké obchodování či vykořisťování, osobám, které jsou v blízkém vztahu k lidem, kteří byli nebo jsou obchodováni či vykořisťováni, osobám, které hledají práci či cestují do zahraničí a dalším lidem, kteří mají zájem o informace, jak rizikům obchodování s lidmi a vykořisťování předcházet

²³ Dle zákona o sociálních službách.

příslušníky nebo inzerát na internetu a jako prostředky donucení byl nejčastěji užíván psychický nátlak, vyhrožování, odebírání finančních prostředků.

V případech, kde se jednalo o podezření na obchodování s lidmi za účelem nucené práce, či práce ve vykořisťujících podmínkách nábor probíhal nejčastěji přes inzerát nebo přes známého a jako prostředky donucení byl nejčastěji užíván psychický nátlak, vyhrožování a omezování osobní svobody.

Charakteristika mužů

Stejně tak jako v roce 2015 pokračoval trend nárůstu mužské klientely české státní příslušnosti. Obecně lze charakterizovat mužskou klientelu jako osoby, jejichž situace před tím, než došlo k obchodovací situaci, byla poznamenána ztrátou někoho blízkého. Byli bez zaměstnání a sociálního zázemí. Měli za sebou různá traumata, pohybovali se v prostředí lidí bez domova a v některých případech řešili svou tíživou situaci alkoholem. Organizace La Strada se setkala také s případy, kdy pachatelé využili osob s duševním onemocněním. V těchto případech se jednalo o občany ČR, kteří byli obchodováni za účelem pracovního vykořisťování ve Velké Británii. Nábor probíhal v ČR nebo přímo ve Velké Británii. Nábor v ČR probíhal nejčastěji před organizacemi zabývajícími se problematikou bezdomovectví, přes známého, pod příslibem práce s ubytováním, za příslibu zprostředkování a uhrazení cesty a doprovodu do VB. Následné vykořisťování probíhalo v rámci jednotlivých rodin. V některých případech došlo k náboru přímo ve VB, kdy klienti již ve VB byli za prací. Jako prostředky donucení bylo nejčastěji užíváno odebírání dokladů, psychický, fyzický nátlak, omezování osobní svobody, odpírání jídla a pití.

Charakteristika mužů původem z EU

V této skupině byli muži z Rumunska, Bulharska, Lotyšska a Litvy, kteří byli potenciálními oběťmi pracovního vykořisťování. Nábor v těchto případech probíhal z pravidla v zemi původu nebo přes zprostředkovatele v ČR, a to nejčastěji na autobusovém nádraží Praha Florenc, v Plzni nebo skrze formální nabídky práce na internetu. Objevovaly se nabídky zajištění cesty přímo na místo výkonu práce, předání zaměstnavateli a příslib výplaty formou záloh. Jednalo se o fyzicky náročnou práci (10-12hod), kdy u obětí byl pozorován špatný psychický a zdravotní stav, nebyla vyplácena mzda, ubytovací i pracovní podmínky byly špatné, oběti byly nuceny pracovat bez pracovní smlouvy. Jednalo se nejčastěji o práce ve skladu, sázení stromků, či výrobu trubek.

La Strada dále provozuje info a SOS linku. V roce 2015 bylo realizováno 718 úkonů ve prospěch 396 osob, které kontaktovaly Linku La Strada touto cestou. Oproti roku 2014 se počet hovorů na INFO a SOS Lince zvýšil o 42. Služba je poskytována osobám české i cizí státní příslušnosti bez ohledu na jejich pobytový status. Služba může být poskytována anonymně. Pokrytí linky bylo v roce 2015 rozšířeno o bulharský jazyk.

Co se týká občanství volajících, nadále pokračuje trend, který byl poprvé zaregistrován v roce 2012, tj. převaha osob ze zemí EU (174), s mírným nárůstem počtu oproti loňskému roku (22 osob). Na druhém místě byli občané ČR (109), a také zde se ukazuje mírný nárůst. Občanů z třetích zemí bylo 96. U 17 osob nebyla státní příslušnost zjištěna. Co se týká pohlaví volajících, již několik let La Strada eviduje nárůst počtu volajících mužů, jejich počet byl v roce 2015 oproti počtu žen vyšší (225 mužů a 171 žen).

Od 21. 1. 2014 La Strada disponuje **akreditací Ministerstva spravedlnosti pro poskytování právních informací** podle zákona č. 45/2014 Sb., o obětech trestných činů.

V této souvislosti na lince poskytuje právní informace:

- obětem obchodování s lidmi (§ 168 trestního zákoníku, dále jen TZ)
- obětem trestných činů souvisejících s obchodem s lidmi – kuplířství (§ 189 TZ), zbavení a omezování osobní svobody (§ 170 a 171 TZ), vydírání (§ 175 TZ), útisku (§ 177 TZ) nebo sexuálního nátlaku (§ 186 TZ).
- osobám, které jsou těmito trestnými činy ohrožené.

Jakožto akreditovaná organizace, poskytla La Strada podporu v tomto režimu celkem **374 osobám**. Největší počet klientů a klientek byl poučen v rámci terénní práce (202 osob).

Práce v terénu byla v roce 2015 zaměřena především na sezónní práce v zemědělství, opakované návštěvy vytipovaných lokalit (zejména ubytoven), pracovníky a pracovnice v obchodu a službách (prodejný suvenýrů apod.), stavebnictví a nově také na některá menší města, v nichž na základě poznatků LS i OČTŘ pravděpodobně dochází k vykořisťování a obchodování osob bez domova. Obzvláště poslední jmenované prostředí je poměrně specifické a prozatím relativně málo zmapované.

Stejně jako v předchozím roce, bylo nejvíce **kontaktovaných osob** z členských zemí EU. Kontaktované osoby pocházely především (pořadí dle četnosti) z Bulharska, Ukrajiny, Rumunska a České republiky. Dále byly kontaktovány osoby pocházející z Moldavska, Slovenska, Maďarska, Uzbekistánu, Litvy, Lotyšska, Vietnamu, Polska a jednotlivci například i z Pákistánu, Indie či Filipín. Na některých ubytovnách byl zaznamenán nárůst počtu osob z asijských zemí (skupiny z Pákistánu, Indie a Filipín), které zde v předchozích letech nepobývaly.

Oproti předchozímu roku bylo zaznamenáno více případů, kdy pracovníci/pracovnice měli podepsanu písemnou dohodu o provedení práce či dokonce pracovní smlouvu, ale ta byla většinou pouze v českém jazyce, takže jim její obsah nebyl zcela srozumitelný. Mnohdy se jednalo o dohody o provedení práce u osob pracujících přes 250 hodin měsíčně po dobu čtvrt až půl roku, tedy zcela nad rámec zákonného limitu tohoto druhu dohody. Řada těchto smluv pak obsahovala nezákonná a/nebo neplatná ustanovení či nevýhodné podmínky, neúměrně dlouhé výplatní termíny apod. Objevily se například nezákonné srážky ze mzdy za pracovní oděvy a obuv či „konkurenční doložka“ s hrozbou vysoké sankce u manuálních pracovníků. I v případě právně zřejmě nenapadnutelných smluv pak zaměstnavatelé spoléhali na to, že pokud budou výplatu mzdy odkládat, pracovníci nebudou mít prostředky na účinnou obranu a další pobyt na území ČR a raději se vrátí do země původu bez peněz.

6.2 Arcidiecézní charita Praha, Projekt Magdala

6.2.1 Základní informace o projektu Magdala

Síť Magdala vykonává svou působnost na území celé České republiky. Problematice obchodování s lidmi se věnuje i Středisko Migrace Arcidiecézní charita Praha (dále jen „ADCH Praha“), které se zaměřuje na cizince nacházející se v zařízeních Správy uprchlických zařízení a na cizince žijící na území Prahy a Středočeského kraje.

Pracovníci Projektu Magdala poskytují obětem obchodování s lidmi komplexní služby, což znamená sociální a právní poradenství, psychosociální poradenství, asistenci na úřadech, přímou pomoc a utajené bydlení. Více o projektu viz <http://praha.charita.cz/sluzby/magdala/>.

6.2.2 Poskytované služby

Pracovníci Projektu Magdala poskytují obětem obchodování s lidmi komplexní služby, což znamená sociální a právní poradenství, psychosociální poradenství, asistenci na úřadech, přímou pomoc a utajené bydlení.

V roce 2015 Charita poskytla komplexní služby včetně ubytování a poradenství celkem 4 obětem. Charita zaznamenala během roku 2015 celkem 813 kontaktů, z nichž 705 bylo prostřednictvím telefonu. Mezi klienty bylo 735 žen a 48 mužů, pocházejících z ČR, Alžírsko a Nigérie, tyto osoby se cítily být ohrožené násilím. Věk těchto osob se pohyboval mezi 30 – 35 lety.

Kazuistika

Paní A. byla vylákána organizovanou skupinou původem z vyloučených lokalit ČR do Anglie pod příslibem, že tam začne nový život bez matky, se kterou měla dlouhodobé neshody, navíc s příslibem, že jí zde najdou přítele, kterého v té době hledala. Paní A. do Anglie odletěla, přičemž jí letenku zaplatili pachatelé. Na letišti ji čekala příbuzná členů gangu, paní M, u které A. poté bydlela. Tato žena jí domluvila svatbu s příslušníkem místní pákistánské komunity, kterého si poté vzala. Svatební obřad proběhl v mešitě a A. za něj obdržela obnos v hodnotě 40 liber. O sňatku nemá A. žádný dokument a v občanském průkazu má uvedeno, že je svobodná. S největší pravděpodobností byla tato svatba neplatná. U svého manžela bydlela A. 3 dny, během kterých jí manžel nutil k pohlavnímu styku se svým kamarádem, také Pákistáncem. A. se poté vrátila k paní M, u které vypomáhala s prací v secondhandu. Během této doby se dozvěděla, že se tato rodina v Čechách snaží vylákat další zranitelné ženy do Anglie, kde je poté zneužívají k fingovaným svadbám a k prostituci. Po neshodách s M., která A. pobodala na ruce, se A. ocitla na ulici, poté byla převezena do zdravotnického zařízení, kde pobývala sedm měsíců. Odtud přešla do organizace Unseen, kde byla 3 měsíce. Odtud se přes neziskovou organizaci La Strada dostala do sociálních služeb Arcidiecézní charity Praha, Poradny Magdala.

Pracovníci Poradny Magdala klientku vyzvedli na letišti. Klientka přijela bez finančních prostředků. Klientka měla navíc pozastaveno vyplácení invalidního důchodu po dobu, co byla ve Velké Británii. Pracovníci poradny s klientkou zařídili znovu spuštění a zpětné vyplácení pozastaveného invalidního důchodu. Pracovníci zařídili A. návštěvu praktického i odborných lékařů, včetně psychiatra a po celou dobu dohlíželi na její řádné užívání předepsané medikace.

Během pobytu v Azylovém domě psychický stav A. značně kolísal. Často se u ní projevovaly bludy a halucinace, někdy také agresivní jednání. Paní A. navštívila se sociálním pracovníkem svou psychiatricku, která jí po vyšetření nechala hospitalizovat v psychiatrické léčebně. Sociální pracovníci Poradny Magdala s A. i nadále udržovali kontakt, navštěvovali ji a pomáhali se zařizováním záležitostí, jako např. změna trvalého bydliště a zajištění ubytování v chráněném bydlení v organizaci, která se zabývá pomocí lidem s duševním onemocněním. Z důvodu zhoršeného psychického stavu A. odmítla vypovídat na policii, jelikož jí hovoření o svých těžkostech z minulosti psychicky velmi zatěžují.

6.3 Diakonie Českobratrské církve evangelické

6.3.1 Základní informace o organizaci

Diakonie Českobratrské církve evangelické (dále jen „Diakonie ČCE“) je druhou největší nestátní neziskovou organizací poskytující sociální služby v ČR. Diakonie ČCE je také členem mezinárodní platformy Eurodiakonie (evropská federace organizací, institucí a církví) a spolupracuje s partnery po celém světě. Zřizovatelem Diakonie ČCE je Českobratrská církev evangelická.

Do boje proti obchodování s lidmi je Diakonie ČCE **zapojena** prostřednictvím svého centrálního projektu již **od roku 2008**. Nejdříve byl projekt zaměřen především na monitorování stavu obchodu s lidmi v ČR a vytvoření programu primární prevence určeného pro vzdělávání dětí v oblasti rizik obchodování s lidmi a komerčního sexuálního zneužívání. Výsledky z činnosti projektu postupně vedly k rozšíření práce Diakonie ČCE s obchodovanými osobami. V roce 2009 vznikl v souvislosti s touto činností pod záštitou tehdejšího Ústředí Diakonie ČCE **program Ne-Násilí**, v rámci kterého je poskytována pomoc a podpora osobám obchodovaným a osobám tímto jevem ohroženým. Od roku 2012 poskytuje sociální služby obchodovaným osobám také Diakonie ČCE – Středisko Západní Čechy (dále jen „Diakonie Západ“). Více o organizaci viz <http://www.diakonie.cz/>.

6.3.2 Poskytované služby

Program Ne-Násilí

V květnu 2015 byla pod Diakonií ČCE – SCPS zaregistrována nová sociální služba s názvem Krizová terénní pomoc, která reaguje na potřeby klientů v terénu bez nutnosti jejich umístění do AD. Služba je určena dospělým osobám od 18 let věku, které se nacházejí v prostředí vykořisťování na trhu práce, staly se oběťmi vykořisťování, obchodování, jakož i osobám, které jsou potenciálně těmito jevy ohroženy.

Pobytová služba **azylového bydlení** byla celkově poskytnuta **58 osobám**. Jednalo se o 14 žen a 44 mužů, průměrný věk byl 35,6 let. Nejvíce osob bylo z Rumunska (37) dále pak z Bulharska (16), Lotyšska (2), Srbska (1), služeb využili také občané České republiky (2). Pracovníci azylového domu uskutečnili v roce 2015 celkem 25 terénních výjezdů v těchto krajích: Středočeský kraj (10), Karlovarský kraj (1), Plzeňský kraj (5), Hlavní město Praha (4), Vysočina (2), Ústecký kraj (2), Zlínský kraj, (1). V terénu bylo osloveno celkem 450 osob a distribuováno 1800 kusů informačních letáků.

Služba **terénní krizové pomoci** poskytla pomoc 31 klientům v období od května do prosince 2015. Šlo o 8 žen a 23 mužů, průměrný věk je 24,2 let. Nejvíce osob bylo z Rumunska (16) dále pak z Bulharska (4), Slovenska (3), Egypta (1), Moldavska (1), služeb využili také občané České republiky (6).

Terénní programy Diakonie Západ

Od roku 2010 poskytuje Diakonie ČCE registrovanou sociální službu **terénní programy** (služba je veřejnosti prezentována pod názvem Terén pro ohrožené osoby) Služba je poskytována terénní formou a v roce 2014 působila na území Plzeňského kraje v závislosti na potřebách klientů služby. Převážná část klientů se rekrutuje z osob pobývajících či pracujících na území města Plzně a v jeho blízkém okolí. V roce 2015 byla služba poskytnuta celkem **154 klientům** spadajícím do kategorie OSL a pracovní vykořisťování (620 intervencí – přímé práce s uživateli služby) zejména z lokalit: Plzeň, Přeštice, Horšovský Týn, Rokycany, Nýřany, Klatovy a Tachov. Oproti předchozímu roku jde o zhruba třetinový nárůst počtu klientů, avšak jde o pokles v průměrné časové dotaci na jednoho klienta.

6.4 Mezinárodní organizace pro migraci

6.4.1 Základní informace o organizaci

IOM je mezivládní organizace založená v roce 1951 s hlavním sídlem v Ženevě, má 130 členských zemí a dnes 440 kanceláří po celém světě. Jde o mezinárodní organizaci zabývající se úkoly v oblasti migrace – pomáhá migrantům a vládám podporou humanitární migrace. Úzce spolupracuje s širokou škálou mezinárodních i místních nevládních organizací. Mise IOM v Praze byla založena v roce 1998. Více o organizaci viz <http://www.iom.cz/aktivity/prevence-a-potirani-obchodu-s-lidmi>.

Oblasti působnosti IOM

- pomoc při náhlých migračních vlnách;
- návratové a re-integrační programy;
- usnadňování pracovní migrace;
- zdravotní programy;
- informační a výchovné programy;

- výzkum řízení migrace a migrační politiky;
- školení státní správy a budování kapacit v migračním managementu;
- **programy zaměřené na potírání a prevenci obchodu s lidmi.**

6.4.2 Poskytované služby

Program dobrovolných návratů pokračoval i v roce 2015, počty navrátilců oproti roku 2014 mírně vzrostly. IOM v roce 2016 plánuje zacílit na cizince silnou informační kampaní o možnostech dobrovolného asistovaného návratu, a to s využitím fondů AMIF.

Počty navracených osob	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Česká republika	635	617	297	315	312	399	214	-	224	214	202	223	146	175	200

Z pohledu státních příslušnosti navracených osob, nejčastěji byly IOM vraceny občané Kosova, států Střední Asie, Ukrajiny a Vietnamu. Na konci roku 2015 též občané Iráku.

Za velmi dobrou praxi, v IOM velmi osvědčenou, se jeví práce komunitních poradců, které IOM kancelář využívá pro Vietnamské a Mongolské státní příslušníky pobývající v České republice a také práce regionálních poradců pro otázky spojené s dobrovolnými návraty. Vzhledem k tomu, že fondy Solidarity skončily pro IOM Praha k 30.6 2015 bylo nutné přistoupit ke snížení počtu zaměstnanců, což se zejména dotklo komunitních poradců a regionálních poradců.

7. FINANČNÍ ZDROJE

7.1 Finance poskytnuté Ministerstvem vnitra ČR

Financování Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi na základě smluvního vztahu umožňuje objednateli přesnou evidenci poskytovaných služeb, okamžitou kontrolu případných zjištěných nedostatků a jejich odstranění a také umožňuje flexibilněji reagovat na potřeby klienta v rámci poskytování služeb. Významnou součástí je také podpora preventivních aktivit, zejména terénní práce, osvětových aktivit a sociálního poradenství. Uvedeným činnostem konaným v rámci Programu včetně preventivních aktivit za rok 2015 odpovídají i fakticky vynaložené finanční náklady **ve výši 1 126 108 Kč** (za rok 2014 se jednalo o částku 1 152 448 Kč).

7.2 Finance poskytnuté Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR

MPSV, konkrétně odbor sociálních služeb, každoročně vyhláší **dotační řízení** k poskytnutí dotace ze státního rozpočtu pro právnické a fyzické osoby, které poskytují sociální služby (poskytovatelé sociálních služeb). Dotační řízení MPSV je vyhlášeno v návaznosti na § 101 a § 104 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále také „ZSS“), ve znění pozdějších předpisů, a na zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Kraj dále rozhoduje o veřejné podpoře sociálních služeb na svém území dle § 101 odst. 2 ZSS. MPSV dále každoročně vyhláší dotační řízení na podporu sociálních služeb s nadregionální a celostátní působností v návaznosti na § 104 ZSS.

Dotaci ze státního rozpočtu lze poskytnout k financování běžných výdajů, které souvisejí s poskytováním sociálních služeb, a to pouze registrovanému poskytovateli sociální služby na financování základních druhů a forem sociálních služeb v rozsahu stanoveném základními činnostmi při poskytování sociálních služeb pro příslušný druh sociální služby. Dotace ze státního rozpočtu poskytovatelům sociálních služeb je poskytována s ohledem na regionální a místní potřebnost sociální služby (tj. v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb).

V roce 2015 poskytlo MPSV ze státního rozpočtu prostřednictvím krajů či přímo službám s nadregionální nebo celostátní působností **dotace v celkové výši 60 390 343 Kč** (v roce 2014: 47 073 000 Kč) pro 101 služeb, které uvádějí jednu ze svých cílových skupin "oběti obchodu s lidmi". Z toho 6 služeb podpořené částkou **6 072 000 Kč** (v roce 2014: 4 848 000 Kč) uvedlo tuto cílovou skupinu jako prioritní.

Odbor sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení MPSV dlouhodobě podporuje v rámci dotačního řízení na poskytování sociálních služeb (sociální služby jsou subjekty registrované na základě § 78 zákona č. 108/2006, o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů) také organizace, které poskytují sociální služby převážně cílové skupině „oběti obchodu s lidmi“. Lze tedy říci, že tyto organizace (La Strada Česká republika a Diakonie ČCE), se na pomoc této skupině osob specializují. **Podpora** těchto organizací ze strany MPSV za rok 2015 viz *Tabulková a grafická část*.

Nutno podotknout, že odbor sociálních služeb v rámci dotačního řízení na poskytování sociálních služeb podporuje i celou řadu jiných organizací, které jsou ze své podstaty zaměřeny také na podporu obětí obchodu s lidmi (a uvádějí tyto osoby jako jednu z cílových skupin), avšak nelze říci, že by se na pomoc těmto osobám přímo specializovaly. Tyto organizace byly za rok 2014 podpořeny v úhrnu částkou **60 390 343 Kč** (v roce 2014: 72.045.910 Kč).

7.3 Další finanční zdroje

Dalšími zdroji pro financování těchto poskytovatelů mohou být rozpočty územně správních celků, individuální projekty jednotlivých krajů, Evropský sociální fond, nezávislé nadace, partnerské organizace, mezinárodní organizace (př. OBSE), jiné mezinárodní fondy, velvyslanectví atd. V neposlední řadě jsou jako zdroj financování v případě neziskových organizací zejm. církevního charakteru uváděny dary fyzických a právnických osob.

8. PREVENCE

V následujících kapitolách se nachází informace o vzdělávacích aktivitách, výzkumech, osvětových aktivitách, informačních kampaních, koordinovaných aktivitách v ČR i na mezinárodní úrovni.

8.1 Vzdělávání

V rámci prevence obchodování s lidmi pokračovaly i v roce 2015 vzdělávací aktivity zaměřené na problematiku obchodování s lidmi. Byly pořádány ve spolupráci se státními institucemi a nevládními organizacemi z ČR, ale také za spolupráce s partnery z mezinárodního prostředí. Cílem bylo informovat o aktivitách MV v oblasti obchodování s lidmi, o fungování a zefektivňování Programu, možnostech podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi a aktuálních trendech v oblasti obchodování s lidmi. Stěžejním tématem bylo také informovat o možnostech a způsobu identifikace potenciálních obětí relevantními profesními skupinami, které při výkonu své profese mohou s těmito případy vejít v kontakt.

- V oblasti **policejního vzdělávání** je problematika boje proti obchodu s lidmi v rámci různých předmětů zařazena do policejních škol úrovně středního odborného

vzdělávání, vyššího odborného vzdělávání, vzdělávání na Policejní akademii ČR v Praze; dále pak v rámci základní odborné přípravy a navazující kvalifikační přípravy.

- Jmenování **specialisté na problematiku obchodování s lidmi** v rámci Policie ČR (zařazení jak v odboru obecné kriminality krajských ředitelství policie, tak v příslušném odboru ÚOOZ včetně expozitur) jsou vzděláváni v rámci instruktážně metodických zaměstnání (IMZ). Kromě metodické a koordinační role odboru obecné kriminality úřadu služby kriminální policie a vyšetřování (ÚSKPV) Policejního prezidia České republiky, je v této oblasti právě ÚOOZ útvarem, který několik vzdělávacích akcí organizoval či se na jejich realizaci podílel (např.: přednášky k problematice obchodování s lidmi v rámci specializačního kurzu pro policisty Národní protidrogové centrály, přednáška k problematice obchodování s lidmi v rámci specializačního kurzu pro příslušníky cizinecké policie (i v rámci předvýjezdové přípravy pro policisty Služby cizinecké policie (dále také „SCP“) na pozici imigračních důstojníků).
- Od roku 2013 je ze strany Policejního prezidia implementován **vzdělávací projekt zaměřený na předávání znalostí v problematice obchodování s lidmi policistům cizinecké policie pracujícím na první a druhé kontrolní linii v rámci vnějších hranic EU** dle manuálu agentury FRONTEX. Plán vzdělávání byl posléze rozšířen i na další skupiny příslušníků SCP.
- Po ukončení fáze pilotního ověření je od roku 2015 realizován ve VPŠ a SPŠ MV v Holešově **kurz kvalifikační přípravy SCP – Boj proti obchodování s lidmi**, který je na základě požadavku Ředitelství služby pořádkové policie speciálně vytvořenou vzdělávací aktivitou zaměřenou na problematiku obchodování s lidmi.
- V dubnu roku 2015 se v Praze uskutečnil v rámci **MEPA** seminář na téma obchodování s lidmi, kde byly zástupci ÚOOZ představeny také případové studie z českého prostředí.
- Za **Službu cizinecké policie** jsou považováni jako specialisté na problematiku trestního řízení a i specializované problematiky obchodování s lidmi pracovníci jednotlivých Oddělení dokumentací na jednotlivých KŘP odborech cizinecké policie, Odd. TČ a dokumentace na ŘSCP a na ICP Praha Ruzyně – Skupina dokumentace / Skupina trestního řízení. Tito jsou také s novými trendy a problematikou OSL prioritně seznamováni v rámci jednotlivých **instrukčně metodických zaměstnání (IMZ)** pořádanými ředitelstvím SCP a v průběhu metodických výjezdů pracovníků Oddělení šetření TČ a dokumentace ředitelství SCP. V rámci celé SCP na území ČR při každé instruktáži s pracovníky Oddělení dokumentací (OD) **před opatřením či bezpečnostní akcí**, byly vždy připomenuty základy problematiky OSL a zdůrazněno zaměření se na odhalování této trestné činnosti v rámci prováděné a připravované akce. Většinu „větších“ bezpečnostních a kontrolních akcí, buď plně připravovali, nebo se podíleli na přípravě a realizaci pracovníci OD jednotlivých Krajských ředitelství policie, Odborů cizinecké policie. Tito jsou seznamováni s problematikou a jsou v rámci dané akce a problematiky bráni jako styční pracovníci, pro další realizaci při možném výskytu tohoto problému. Dále tito pracovníci disponují kontakty na místně příslušné pracovníky SKPV a ÚOOZ, kteří jsou místně a věcně příslušní. Akce s tímto zaměřením byly pořádány po celém území ČR a v průběhu celého roku.
- Konkrétní poznatky o této trestné činnosti jsou již tradičně rozebírány i na **vzdělávacích akcích pro soudce a státní zástupce**. Konkrétní poznatky o trestné činnosti jsou již tradičně rozebírány i na vzdělávacích akcích pro soudce a státní zástupce. Předmětné problematice je pravidelně každoročně věnován minimálně jeden (obvykle vícedenní) seminář, uspořádaný Justiční akademii. Na všech těchto, popř. i jiných seminářích, jsou podrobně vysvětlovány všechny klíčové pojmy platné

právní úpravy. Justiční akademie v září minulého roku uspořádala seminář na téma „Obchodování s lidmi“. Semináře se zúčastnil také německý státní zástupce z Weidenu, který se věnoval tématu převaděčství v rámci migrace a trestnosti obchodování s lidmi ve Spolkové republice Německo.

- Odbor konzulárních koncepcí a metodiky MZV je v rámci MZV gestorem **vzdělávání konzulárních pracovníků**. Systém konzulárního vzdělávání je realizován na více úrovních. Základním druhem konzulárního vzdělávání je tzv. předvýjezdového školení, které standardně probíhá v třítydenních kurzech s pevně stanoveným rozvrhem, v jehož rámci se na školení aktivně podílí i další resorty státní správy ČR, jež jsou příslušné pro danou konzulární problematiku. Všichni konzulární pracovníci vysílání k výkonu práce s konzulární agendou na zastupitelském úřadě ČR v zahraničí, jsou povinni se před svým odjezdem absolvovat školení včetně závěrečného testu. Úspěšné absolvování předvýjezdového školení je podmínkou vyslání konzulárního pracovníka k výkonu agendy na ZÚ. V roce 2015 se uskutečnily tři řádné předvýjezdové školící kurzy, v jejichž rámci bylo zaškoleny 60 konzularistů vysílaných v roce 2015 k výkonu konzulární agendy na ZÚ. Individuální formou byli dále v této problematice proškoleni 4 konzulární pracovníci.
- Ve sledovaném období se **zastupitelské úřady ČR** (např. ZÚ Londýn, ZÚ Jerevan, ZÚ Islámábád, ZÚ Tbilisi, ZÚ Moskva) účastnily vzdělávacích aktivit na úseku prevence obchodování s lidmi organizovaných také ve státech jejich působnosti, přičemž se na některých aktivitách podílely i organizačně (např. ZÚ Londýn, ZÚ Kuala Lumpur).

8.2 Další preventivní aktivity

Každoročně jsou za finanční **podpory MV** pravidelně prováděny rozsáhlé **preventivně-informační aktivity o obchodování s lidmi**. Součástí preventivních aktivit Programu je sociální poradenství pro potenciální oběti obchodování s lidmi poskytované prostřednictvím nízkoprahové poradny specializované nevládní organizace. V posledních letech se podařilo zvýšit informovanost o Programu prostřednictvím terénních výjezdů a umožnit tak přístup ke specializovaným službám v Programu pro více obětí. Nevládní organizací bylo v roce 2015 realizováno celkem 58 terénních výjezdů za účelem vyhledávání a informování potenciálních obětí na celém území ČR.

V souladu s opatřením č. IX Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice na období 2012 – 2015: Zajistit vzdělávání inspektorů práce o problematice obchodování s lidmi a způsobu identifikace pravděpodobných obětí, zahájil v březnu 2015 odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality MV (OBPPK) projekt kulatých stolů na sídlech oblastních inspektorátů práce na téma „**možnosti efektivnější spolupráce Oblastních inspektorátů práce (OIP) s Policií ČR v boji proti pracovnímu vykořisťování**“. V období od března do října 2015 navštívili zástupci OBPPK všech 8 Oblastních inspektorátů práce, přičemž proškolilo 140 inspektorů práce.

MPSV v rámci projektu OP LZZ „*Efektivní rozvoj zaměstnanosti, výkonu komplexních kontrol a potírání nelegálního zaměstnávání v ČR*“ realizoval v roce 2015 **klíčovou aktivitu 08 - „Činnost pracovního týmu poradců prevence nelegálního zaměstnávání ÚP ČR“**. Cílem aktivity je prevence nelegálního zaměstnání mezi dlouhodobě evidovanými uchazeči o zaměstnání, zejména ztížení a zabránění zneužívání systému, spočívající ve výkonu nelegální práce paralelně s evidencí na ÚP a současně možným pobíráním podpory v nezaměstnanosti či sociálních dávek, a to s ohledem i na možný výkon nelegální práce na území jiného členského státu EU. Důraz je kladen na maximální efektivní práci s uchazeči o zaměstnání způsobem vysoce intenzivního individuálního i skupinového poradenství

směřujícího k uplatnění evidovaného uchazeče na trhu práce. Pozornost a péče o uchazeče je především zaměřena na rozvoj uvědomění si důsledků nelegálního zaměstnávání, vzdělávání v oblasti základů pracovního práva, v oblasti finančně a sociálně právní, osobní doprovod k zaměstnavateli apod., případně zprostředkování zaměstnání.

Inspekce práce nadále pokračuje v prevenci obchodování s lidmi, v co nejširším informování veřejnosti a v poradenství pro veřejnost, které poskytuje nejen pro české občany, ale také občanům ze zahraničí. Na webových stránkách www.suip.cz jsou vyvěšeny informační letáky týkající se různých okruhů z pracovníprávní oblasti, které upozorňují na práva a povinnosti občanů a zaměstnavatelů v pracovníprávních vztazích. Informace jsou jak češtině, tak i v dalších osmi jazykových verzích. SÚIP navázal úzkou spolupráci s Velvyslanectvím Rumunské republiky, které se snaží preventivními opatřeními působit na své občany přímo v Rumunsku, ještě před jejich odjezdem za prací do ČR.

Jeden z prostředků předcházení nezákonných postupů při působení cizinců v ČR představuje dostatečná **informovanost všech zainteresovaných subjektů. V roce 2013 proběhla kompletní migrace webového portálu www.cizinci.cz**, který je spravován MPSV ve spolupráci s Ministerstvem vnitra. Nová uživatelsky přívětivější verze portálu byla spuštěna v roce 2014. Na uvedeném portálu je možno nalézt řadu užitečných informací např. o možnostech financování projektů v oblasti podpory integrace cizinců, o realizovaných projektech, dále informační publikace v elektronické podobě atd. Na internetových stránkách MPSV www.portal.mpsv.cz byly aktualizovány informace týkající se podmínek zaměstnávání cizinců na území ČR.

V rámci České republiky probíhal od roku 2014 do konce roku 2015 **projekt Inovacemi k prevenci pracovního vykořisťování občanů EU**, jehož garantem bylo MPSV a na němž se podílely také další státní i nestátní instituce. Cílovými skupinami byli kromě samotných migrantů např. zástupci státní správy a dalších institucí, kteří mohou případné pracovní vykořisťování odhalit. Tento projekt přinesl také zajímavé poznatky z oblasti prevence pracovního vykořisťování, mj. byla v jeho rámci vytvořena Analýza informovanosti a potřeb Bulharů a Bulharek působících na českém trhu práce, realizován byl kulatý stůl expertů a vytvořen byl Návrh koncepce prevence pracovního vykořisťování občanů EU v ČR s cílem vytvořit podklad k následné diskusi na toto téma.

Orgány resortu MPSV se také podílely na vzniku a distribuci několika **informačních materiálů** majících i preventivní funkci, jako byl např. leták pro potenciální zaměstnavatele uprchlíků, letáky ÚP ČR Zahraniční zaměstnanost a Buďte opatrní při hledání práce v zahraničí nebo leták Informovaná migrace = bezpečná migrace vytvořený v rámci projektu Inovacemi k prevenci pracovního vykořisťování občanů EU.

MV je gestorem **národního bezpečnostního výzkumu**, vývoje a inovací (dále také „bezpečnostní výzkum“). Plní všechny úkoly poskytovatele státní podpory ve výzkumu vývoji na základě zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků. Bezpečnostní výzkum je realizován na základě „Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje ČR do roku 2015“, která byla schválena usnesením vlády č. 743/2008. Koncepce stanovila 3 základní priority bezpečnostního výzkumu v ČR – Bezpečnost občanů, Bezpečnost kritických infrastruktur, Krizový management a 5 priorit podpůrných. Projekty související s problematikou obchodování s lidmi vychází z priority Bezpečnost občanů, která zahrnuje mimo jiné tematické oblasti „Ochrana občanů proti kriminalitě, protispolečenskému jednání a sociopatologickým jevům“ a „Terorismus, organizovaná kriminalita a další formy závažně kriminality ohrožující bezpečnost státu“ a z podpůrné priority č. 4 – Predikce a scénáře a č. 6 – Identifikace lidí a prostředků. S problematikou obchodování s lidmi souvisí např. realizované výzkumné projekty „Zvýšení účinnosti postupů a opatření při odhalování legalizace výnosů z trestné činnosti a zamezení financování zločineckých struktur v sektoru poskytovatelů finančních služeb“ a „Násilná sexuální kriminalita v ČR se zaměřením na její aktuální formy, na

zvyšování účinnosti odhalování a postihu jejích pachatelů a na možnosti ochrany společnosti před sexuálně motivovaným násilím“.

Zařízení pro děti – cizince v rámci prevence obchodování a zneužívání klade důraz zejména na jazykové kompetence klientů. Pořádá proto pravidelné doučování českého jazyka. Kromě zvýšené dotace hodin ve výuce ČJ, pořádá ve spolupráci s neziskovými organizacemi pravidelná doučování klientů dle jejich individuálních potřeb. Dále ZDC poskytuje terapeutické služby, socializační nácvik a program přípravy na odchod ze zařízení a další služby dle individuálních potřeb klientů. V rámci prevence rizik, mimo jiné i obchodování a zneužívání, byly ve spolupráci s jinými institucemi pořádány 3 workshopy sociokulturních dovedností, zaměřovali se na odborné kvalifikace klientů a poskytovali jim kvalitní právní a sociální poradenství.

KŘP Jihomoravského kraje vyvíjelo také v roce 2015 preventivní aktivity, a to (1) kontroly na místech provozování pouliční a hotelové prostituce, v objektech poskytujících ubytování cizincům, se zaměřením na rizikové skupiny osob (prostitutky, dělníky). (2) Přednášky a besedy na základních školách zaměřené na téma sexuálního zneužívání nezletilých dětí. (3) Monitoring zájmových míst prostřednictvím městských kamer a zvýšený pohyb hlídek PČR a hlídek městské a obecní policie na zájmových místech a v předem vytipovaných lokalitách.

Organizace **La Strada** v roce 2015 společně s IOM Slovensko a La Stradou Polsko realizovala **kampaň na zvýšení povědomí o obchodování s lidmi u potenciálně obchodovaných osob z řad mužů pracujících ve stavebnictví**. Projekt podpořil Visegradský fond v rámci projektu Counter-trafficking hotlines campaign in SK/CZ/PL vulnerable regions.

V říjnu 2015 spustila organizace La Strada ČR **kampaň k příležitosti 20 let své práce v oblasti obchodování s lidmi**²⁴. Kampaň cílila na širokou veřejnost a na zvýšení jejího povědomí o obchodování s lidmi v České republice a byla podpořena Ministerstvem vnitra ČR, společností Leo Burnett, Railreklam a Boogie films.

Diakonie ČCE v roce 2015 připravovala e-learningový modul, který je součástí projektu Prevence obchodování s lidmi a vykořisťování v EU. Ten bude poskytovat základní informace z pracovně-právní oblasti a upozorňovat na možná rizika v bulharštině a rumunštině. Cílovou skupinou jsou potencialně pracovní migranti v zemích původu. V listopadu 2015 organizace v rámci projektu Prevence obchodování s lidmi (THB) a vykořisťování (LE) v EU zorganizovala na toto téma workshop v Českém centru v Bukurešti. Za účasti partnerů z několika nevládních organizací i vládních komisí proti THB/LE z Rumunska i Bulharska byly diskutovány možnosti, jak informovat pracovníky z těchto zemí o podmínkách pracovního trhu v ČR. Hlavním nástrojem prevence bude v tomto případě právě nově vytvořený e-learningový preventivní modul.

Projekt Magdala ve sledovaném období nově realizoval preventivní program Tváře lásky, zaměřený na děti a mládež, umístěné v dětských domovech a výchovných ústavech, kde je tato cílová skupina seznamována s problematikou a riziky spojených s obchodem s lidmi, prostitucí a násilím. Mladiství bez stabilního rodinného zázemí jsou cílovou skupinou ohroženou patologickými jevy a opakovaně přicházejí jako zájemci o služby do poradny Projekt Magdala jako do služby návazné na státní instituce. Během roku 2015 zapojila Poradna Magdala do projektu více než 120 osob z cílové skupiny a spolupracovala s Oddělením sociálně právní ochrany dětí v Říčanech, která projekt aplikovala na vytipované rizikové skupině dětí ze spádové základní školy.

²⁴ Více viz: <http://www.strada.cz/20-let-la-strada-ceska-republika>.

Organizace R-R realizovala výzkum v oblasti forem a struktury násilí na ženách pracujících v sexbyznysu a strategií, které ženy užívají k ochraně (kvalitativní formou hloubkových rozhovorů a kvantitativní formou dotazníkového šetření). Proběhlo celkem 15 rozhovorů (zejména v Praze, a Brně) a bylo vyplněno 169 dotazníků. Zpracovávaná data a závěry jsou popsány v publikaci *Tak tohle NE!* Analýza násilí v sexbyznysu a jeho řešení, vydané v dubnu 2016²⁵. Výsledky výzkumu mimo jiné ukázaly, že sexuální pracovnice se s násilím setkávaly ale měly tendenci ho bagatelizovat (90 % respondentek se setkala s některým typem násilí, ať již psychických, fyzickým, sexuálním nebo ekonomickým). Nejčastěji se jednalo o násilí psychické. Nejproblematičtější skupinou pachatelů byli zákazníci, ale objevovalo se i násilí od partnerů či kolegyně, či tzv. třetí strany – provozovatelů erotických podniků. Výzkum a publikace jsou součástí projektu *S tebou NE aneb prevence násilí na ženách v sexbyznysu* podpořeném z Norských fondů.

Organizace R-R v roce 2015 zahájila **projekt „Spojme se proti násilí na ženách v sexbyznysu“** podpořený z Norských fondů, jehož cílem je mimo jiné více zmapovat formy strukturálního násilí na ženách ze sexbyznysu, a to zejména ze strany policie a také pracovat na strategiích řešení tohoto druhu násilí. Do projektu jsou zapojeni zástupci P ČR, zástupci Magistrátu hl. města Prahy, organizace Ulice - agentura sociální práce, ženy ze sexbyznysu a norský partner organizace Pro Sentret. Jedním z výstupů bude i publikace, která bude k dispozici na podzim 2016.

Organizace R-R dokončila hraný **film zaměřený na problematiku násilí v sexbyznysu *Magda aneb S tebou ne!*** Při tvorbě scénáře byly využity příběhy klientek R-R a jejich zkušenosti s násilím. Film byl podpořen z projektu Magistrátu města Brna. Film je využíván v rámci preventivních a osvětových akcí pro veřejnost/mládež.

Organizace R-R v roce 2015 nově spustila službu **internetového poradenství** a poradenství formou chatu zejména pro ženy pracující v sexbyznysu, ale i pro ženy, které o této práci uvažují²⁶. Cílem je zajistit dostupnější poradenské služby i ženám pracujícím v sexbyznysu, které nejsou doposud v kontaktu s žádnou službou, centra R-R jsou pro ně příliš vzdálená, nebo chtějí být v anonymitě. V roce 2015 se pracovnice poradny věnovaly dotazům zaměřeným na problematiku zdraví, psychických obtíží při práci v sexbyznysu, legislativních otázkách v souvislosti s poskytováním sexuálních služeb aj.

9. LEGISLATIVNÍ ZMĚNY A ROZHODOVACÍ PRAXE SOUDŮ V PŘÍPADECH OBCHODOVÁNÍ S LIDMI

V oblasti úpravy **trestní odpovědnosti právnických osob** byla vypracována **novelizace zákona č. 418/2011 Sb.**, která je aktuálně projednávána jako sněmovní tisk č. 304. Podle současné právní úpravy nejsou právnické osoby trestné za trestné činy související s neoprávněným nakládáním s lidskými tkáněmi a orgány, lidským embryem a lidským genomem (§ 164 až 167 tr. zák.) a za trestný čin prostituce ohrožující mravní vývoj dětí podle § 190 tr. zák., což novela, která je obsahem výše uvedeného tisku, mění a umožňuje trestní postih právnických osob i za tyto trestné činy.

MS zpracovalo **zákon č. 77/2015 Sb.**, kterým se mění zákon č. 104/2013 Sb., o **mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních**, a další související zákony, jímž byla provedena transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/99/EU ze dne 13. 12. 2011 o evropském ochranném příkazu a byla zvýšena přeshraniční ochrana obětí trestné činnosti a jejich blízkých osob před pachatelem nebo údajným pachatelem trestného

²⁵ Ke stažení zde: <http://www.rozkosbezrizika.cz/ke-stazeni/soubory/publikace-r-r-tak-tohle-ne/stahnout>.

²⁶ Internetová poradna R-R běží na stránkách www.poradna-rr.cz.

činu, který může jakýmkoli způsobem ohrozit jejich život, tělesnou, duševní nebo sexuální integritu. Provedená změna spočívá s tom, že pokud bylo v České republice v trestním řízení vydáno na ochranu oběti (či jejich blízkých osob) rozhodnutí, které má zamezit jakékoli formě obtěžování, únosům, nebezpečnému pronásledování (tzv. stalking) a jiným formám nepřímého nátlaku ze strany (údajného) pachatele trestného činu, jehož cílem je zabránit pokračování nebo opakování trestné činnosti pachatele, a oběť trestného činu se přestěhuje z České republiky do jiného členského státu EU nebo se tam zdržuje či tak zamýšlí učinit, může žádat o vydání evropského ochranného příkazu za účelem zajištění obdobné ochrany v tomto jiném členském státu EU. Stejně tak naopak, pokud se z jiného členského státu EU přestěhuje do České republiky tamním opatřením chráněná oběť trestného činu (popř. i osoby jí blízké) nebo se zde zdržuje či tak zamýšlí učinit, může jí být na základě uznání evropského ochranného příkazu vydaného jiným členským státem EU poskytnuta obdobná ochrana i na území České republiky a na její ochranu může být vydáno příslušné předběžné opatření.²⁷

MS v roce 2015 zpracovalo **zákon č. 86/2015 Sb.**, kterým se mění zákon č. 279/2003 Sb., o **výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, rozšiřuje podmínky, za jejichž splnění lze zajistit majetek obviněného na nároky poškozeného. Podle předchozí právní úpravy bylo možné majetkové nároky poškozeného v trestním řízení zajistit pouze v případě, že „je dána důvodná obava, že uspokojení takových nároků bude mařeno nebo ztěžováno“. Požadavek na prokázání „důvodné obavy“ však limitoval možnosti zajištění majetku pro tyto účely, neboť nebylo vždy snadné takovou důvodnou obavu doložit, byť bylo zřejmé, že poškozenému majetkový nárok vznikl. V praxi bylo navíc mnohdy k naplnění takové důvodné obavy požadováno, aby se obviněný již dopustil úkonů směřujících k zmaření zajištění, což opět snižovalo úspěšnost vymožení nároků poškozeného. Uvedenou novelou tak došlo k vypuštění k této podmínky, což by mělo přispět ke zlepšení postavení poškozeného v trestním řízení²⁸.

Projednávaný **sněmovní tisk č. 658** - vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 45/2013 Sb., o **obětech trestných činů** a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění zákona č. 77/2015 Sb., a další související zákony. Tímto návrhem se vylepšuje stávající úroveň implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. 10. 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV a zároveň se reaguje na poznatky praxe. Z hlavních změn lze upozornit na:

- a) rozšíření kategorie zvlášť zranitelných obětí o osoby vysokého věku, oběti teroristického útoku, oběti trestných činů z nenávisti a o oběti trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny,
- b) rozšíření okruhu informací, které jsou obětem poskytovány s tím, že nově se výslovně umožňuje jednotlivé informace poskytnout v rozsahu, který odpovídá konkrétním potřebám oběti, s ohledem na povahu a závažnost trestného činu, aby nedocházelo ke kontraproduktivnímu zahlcování obětí informacemi, které mohou být v dané konkrétní situaci pro ně irelevantní,
- c) změny ve vedení registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů.

Projednávaný **sněmovní tisk č. 650** - vládní návrh zákona o **použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí uložených v trestním řízení** a o změně některých zákonů. Hlavním cílem tohoto návrhu zákona je odstranit stávající nežádoucí stav, kdy osoby poškozené trestným činem, kterým byl přiznán nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy, jež jim byla způsobena trestným činem, nebo nárok na vydání

²⁷ Tento zákon nabyl účinnosti k 1. 5. 2015.

²⁸ Zákon vyhlášen 17. 4. 2015 ve Sbírce zákonů v částce 37 pod číslem 86/2015 Sb.

bezdůvodného obohacení, které pachatel na jejich úkor trestným činem získal, nedosáhnou z důvodu nedostatku majetku pachatele plného uspokojení takového nároku, přestože v daném trestním řízení byl zajištěn a prostřednictvím uložených trestních sankcí odčerpán majetek, který by mohl být využit k uspokojení jejich nároků. Navržená právní úprava zlepšuje postavení poškozených při uspokojování jejich majetkových nároků, neboť pro tento účel umožňuje využít majetek, který byl odčerpán na základě majetkových sankcí uložených v trestním řízení. Nově tak peněžní prostředky získané z uložených majetkových sankcí v trestním řízení nebudou příjmem státního rozpočtu, ale budou soustředěny na zvláštním účtu Ministerstva spravedlnosti a využity k výše uvedeným účelům.

Na úrovni Evropské unie se MPSV podílelo na zásadním právním předpisu, a to na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje **evropská platforma pro posílení spolupráce při řešení problematiky nehlášené práce**²⁹.

I nadále pokračují práce na **novelizaci zákona o zaměstnanosti** zaměřené na důsledné oddělení zprostředkování zaměstnání dle § 14 odst. 1 písm. a) a c) zákona o zaměstnanosti a agenturního zaměstnávání dle § 14 odst. 1 písm. b) zákona o zaměstnanosti, kdy má dojít ke zpřísnění podmínek pro udělení příslušného povolení ke zprostředkování zaměstnání. Důraz je též kladen na zkvalitnění realizace agenturního zaměstnávání a zpřísnění sankcí za neseriózní přístup při této formě zaměstnávání.

Ústavní soud s poukazem na likvidační výši minimální **sankce za umožnění výkonu nelegální práce** svým nálezem publikovaným pod č. 219/2014 Sb. s účinností od 20. října 2014 zrušil v ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti slova „nejméně však ve výš 250 000 Kč.“ Následně došlo v průběhu roku 2015 ke stanovení spodní hranice pokuty za správní delikt umožnění výkonu nelegální práce na 50 000 Kč.

Od 18. prosince 2015 je účinný zákon **č. 314/2015 Sb.**, kdy dochází ke zkrácení doby, po jejímž uplynutí může být **žadatel o azyl vydáno povolení k zaměstnání**, a to z 12 měsíců na 6 měsíců.

V prosinci roku 2015 byl vydán **nález Ústavního soudu II ÚS 3626/13**, který se vyjadřuje k postupu P ČR a státního zastupitelství (dále jen „SZ“) v **kauze „Stromkaři“** z let 2009 – 2010, tedy ve věci rozsáhlého pracovního vykořisťování zahraničních občanů v českých lesích. Ústavní soud zrušil usnesení policejního orgánu (OŘ Praha I) a SZ o odložení věci a označil postup OČTŘ za nekomplexní a nedůsledný. Případ byl tedy vrácen k prověřování.

10. PARTNERSTVÍ

10.1 Partnerství v rámci ČR

V této kapitole jsou uváděny příklady spolupráce jak na strategické, tak na operativní úrovni.

- Ministr vnitra jako osoba odpovědná za koordinaci aktivit v oblasti potírání obchodování s lidmi na národní úrovni je předsedou **Mezirezortní koordinační skupiny pro oblast boje proti obchodování s lidmi** (MKS), která se v roce 2015 pod vedením prvního náměstka pro vnitřní bezpečnost sešla dvakrát. Kromě zhodnocení úkolů z minulých jednání se témata zaměřovala na představení aktivit a činností přítomných organizací od posledního jednání, představení základních výstupů ze Zprávy o stavu obchodování s lidmi v ČR za rok 2014, aktualizované

²⁹ Více viz <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/labour-mobility/platform-against-undeclared-work/>.

zprávy EUROSTATu, problematiku obchodování s dětmi a pracovního vykořisťování. Prosinčové jednání se také zaměřilo na vyhodnocení úkolů z Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice na období 2012 - 2015, jejíž platnost ke konci roku 2015 vypršela. Koordinační skupina se také věnovala monitoringu nových trendů a formulaci vhodných opatření v boji proti nim. MKS je jediným orgánem v rámci problematiky obchodu s lidmi, kde se pravidelně setkávají zástupci relevantních resortů společně s představiteli nestátních neziskových organizací, jakož i mezivládních organizací.

- V roce 2015 se uskutečnila pravidelná zasedání **Analytického centra pro ochranu státních hranic a migraci (ANACEN)** a jeho dílčích fór.
- **Meziresortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců** (dále jen „MOPNZC“) předkládá každý rok vládě České republiky pro informaci souhrnnou zprávu, v polovině roku 2015 tak byla předložena „Souhrnná informace za rok 2014 o aktivitách realizovaných příslušnými resorty v oblasti potírání nelegálního zaměstnávání cizinců“. V průběhu roku 2015 se uskutečnila dvě řádná zasedání MOPNZC (v pořadí 37. – 38. zasedání). V rámci zasedání byly, kromě jiného, podány pravidelně sdělované informace o výsledcích kontrol jednotlivých členských institucí a informace o legislativních změnách. Tématy jednání byla rovněž Strategie migrační politiky ČR a uprchlická problematika ve vztahu zaměstnávání cizinců. Představen byl průběh a výsledky projektu Inovacemi k prevenci pracovního vykořisťování občanů EU, byla prezentována studie „Problematika nelegální práce a nehlášené práce a odhad jejich dopadu na veřejné rozpočty ČR“ VÚPSV. Členská základna byla rozšířena o Generální finanční ředitelství, Svaz průmyslu a dopravy ČR a Úřad vlády ČR. V listopadu 2015 se uskutečnilo první zasedání nově ustanovené pracovní skupiny s názvem Revize informačních povinností zaměstnavatelů a možnosti státní správy tyto informace sdílet a využívat s ohledem na boj proti obchodování s lidmi a nelegální práci.
- Také v roce 2015 probíhala **spolupráce příslušných útvarů PČR** se spolupracujícími **neziskovými organizacemi** a **IOM Praha**. Jednalo se zejména o případy, kdy identifikovaná oběť byla zařazena do Programu. V takových případech pak byly s konkrétními pracovníky nevládních organizací řešeny dílčí kroky k zabezpečení bezproblémového chodu trestních řízení. V případě potřeby docházelo v průběhu roku 2015 k pracovním jednáním, při nichž se po vzájemné domluvě nastavovala další pravidla spolupráce. Rovněž docházelo k jednáním a výměně informací v rámci koordinačních schůzek s OBPPK MV.
- SÚIP v rámci svých agend **spolupracuje s dalšími subjekty** státní správy, v roce 2015 pokračovalo úsilí zkvalitnit vnitroresortní i meziresortní spolupráci. Nastaven byl například lepší přístup SÚIP do databáze České správy sociálního zabezpečení a zahájeny byly úpravy systému předávání informací o pokutách udělených SÚIP jiným institucím v rámci resortu MPSV.

10.2 Přeshraniční spolupráce

Výčet aktivit v této kapitole nelze chápat jako vyčerpávající a kompletní. Zástupci MV (potažmo PČR) se účastní jednání řady platforem v rámci EU i jednání, které plynou z účasti v mezinárodních organizacích či jiných bi- i multilaterálních či regionálních partnerství. Dále se jednalo o účast MV a jiných resortů na konferencích, předávání informací a spolupráci na strategické i operativní úrovni, přijímání zahraničních delegací k tomuto tématu atd.

- Dvakrát se sešla v Bruselu **neformální skupina národních zpravodajů a ekvivalentních mechanismů pro otázky obchodování s lidmi**, za účasti zástupců

OBP MV. První část obou jednání byla tradičně věnována „tour de table“, novinkám ze strany členských států EU. Červnového setkání se zúčastnili také zástupci Východního partnerství a Sítě Států Jihovýchodní Evropy. Jednání dominovala témata jako situace v oblasti obchodování s lidmi v kontextu současných migračních vln, problematika formálního zakotvení obchodování s lidmi v souvislosti s nucenými sňatky a možnost posílení boje proti obchodování s dětmi. Říjnové zasedání se věnovalo dvěma stěžejním tématům, a to harmonizaci statistik ze strany členských států a reakci na vývoj v souvislosti s aktuální migrační vlnou. Části jednání, kde se projednávaly možnosti další harmonizace statistických výkazů členských států vůči EU, se účastnili také zástupci statistických úřadů z některých členských států.

- V rámci projektu **Inovacemi k prevenci pracovního vykořisťování EU občanů** se uskutečnila studijní pracovní cesta zástupce OBPPK, společně se zástupci MPSV, EURES a La Strada do Sofie. Projekt MPSV Inovacemi k prevenci pracovního vykořisťování občanů EU byl financován z Evropského sociálního fondu a jeho garantem bylo MPSV. Hlavním cílem projektu bylo zavedení inovativních opatření v oblasti prevence pracovního vykořisťování a obchodování s lidmi občanů z nových zemí EU. Dílčími cíli byla identifikace funkčních nástrojů a mechanismů prevence pracovního vykořisťování v zemi původní EU 15 a systémové zavedení a aplikace zkušeností rakouských mechanismů a dobrých praxí na situaci pracujících EU občanů, zejm. Bulharska v ČR, a to v součinnosti s bulharským partnerem. Projekt byl k 31. prosinci 2015 ukončen.
- V také v roce 2015 pokračoval **Eurojust** v implementaci akčního plánu v oblasti obchodování s lidmi pro léta 2012 – 2016, který byl přijat v návaznosti na závěry strategického projektu Eurojustu v oblasti obchodování s lidmi. Cílem tohoto projektu byla především analýza problémů, se kterými se potýkají orgány činné v trestním řízení při vyšetřování této trestné činnosti, v důsledcích čehož je vyšetřován relativně nízký počet případů. V prosinci 2015 Eurojust vydal další zprávu týkající se vyšetřování a trestního stíhání obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování³⁰. Zpráva vychází z analýzy 32 rozsudků 11 států a 17 případů registrovaných Eurojustem jako obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování.
- **Evropské služby zaměstnanosti EURES** (EUROpean Employment Services) operují na území členských států EU/EHP a Švýcarska. Jedná se o tzv. informační a poradenský systém, který podporuje přeshraniční pracovní mobilitu na jednotném evropském trhu práce a stimuluje tak právo každého na volný pohyb pracovních sil. Mezi velmi důležité aktivity sítě EURES patří spolupořádání a účast na mezinárodních veletrzích práce, kde čeští i zahraniční poradci EURES nabízejí zájemcům volná pracovní místa v zahraničí, odborné poradenství nebo přednášky zaměřené na životní a pracovní podmínky v jednotlivých evropských zemích. Regionální burzy práce probíhají především v rámci příhraniční spolupráce se zaměřením na specifické obory jako je gastronomie, hotelnictví, zdravotnictví a technické profese. Síť EURES také pořádá např. semináře Café EURES pro regionální partnery podporující pracovní mobilitu a výběrová řízení pro zahraniční zaměstnavatele. Služby sítě EURES doplňuje pravidelná aktualizace informací o evropském trhu práce a životních a pracovních podmínkách v zemích EU/EHP a Švýcarska na portálu EURES, jak národním www.eures.cz, tak evropském www.eures.europa.eu, dále na informačních a poradenských dnech v regionech nebo formou informačních materiálů pro všechny cílové skupiny, zejména však pro mladé lidi a absolventy škol.

³⁰ Zprávu v jejím plném znění lze najít zde: http://www.eurojust.europa.eu/doclibrary/Eurojust-framework/Casework/Report%20on%20prosecuting%20THB%20for%20the%20purpose%20of%20labour%20exploitation/Report%20on%20prosecuting%20THB%20for%20the%20purpose%20of%20labour%20exploitation_EN.pdf.

- V červnu roku 2013 bylo v rámci **Politického cyklu EU pro boj se závažnou a organizovanou trestnou činností na období let 2014 – 2017** identifikováno devět priorit, a to boj proti:
 - Zprostředkování nedovoleného přistěhovalectví zejména v zemích původu, v hlavních vstupních místech do EU, na hlavních trasách, na jiných trasách a související zneužívání zákonných způsobů migrace.
 - **Obchodování s lidmi, zejména za účelem pracovního a pohlavního vykořisťování a související zneužívání zákonných obchodních struktur.**
 - Výrobě a distribuci padělaného zboží, které porušují právní předpisy v oblasti zdraví, bezpečnosti a potravin, a nekvalitního zboží.
 - Podvodům v oblasti spotřební daně a tzv. podvodům s chybějícím článkem při obchodech ve Společenství (Missing Trader Intra Community Frauds, MTIC).
 - Výrobě syntetických drog a obchodování s nimi v EU.
 - Dodávání kokainu a heroínu do EU a jejich distribuci v EU.
 - Kyberkriminalitě, zejména internetovým podvodům a podvodům s platebními kartami, pohlavnímu vykořisťování dětí prostřednictvím internetu a počítačovým útokům zasahujícím kritickou infrastrukturu a informační systémy v EU.
 - Nedovolenému obchodování se střelnými zbraněmi.
 - Organizované majetkové trestné činnosti páchané mobilními skupinami organizované trestné činnosti.
- Jak je níže na praktických případech uvedeno, PČR se aktivně zapojuje v rámci EMPACT i jeho operativního subprojektu ETUTU.

V souvislosti se zapojením do projektu **EMPACT THB**³¹ proběhl v listopadu 2015 další „Action day“ pod krycím názvem „Blue Amber“ jako celoevropská kontrolní akce. V rámci ČR byla provedena na území hl. m. Prahy, v Jihočeském kraji, v Plzeňském kraji, Ústeckém kraji, Královéhradeckém kraji, Jihomoravském kraji a Moravskoslezském kraji. Do akce bylo zapojeno 194 policistů. V jejím průběhu bylo zkontrolováno v 46 nočních podnicích celkem 450 osob, z tohoto počtu se jednalo o 148 cizinců. Je nadále prováděna výměna informací k osobám, u nichž bylo zjištěno spojení s kriminálním prostředím. Akce proběhly pod záštitou EUROPOLU, v němž bylo ustanoveno operační centrum tvořené styčnými důstojníky členských států, do něž se zasílala zjištěná data. Byla zajištěna technická podpora pro rychlou výměnu informací po zabezpečených komunikačních kanálech, pro přímý vstup do mezinárodních a národních databází, styční důstojníci zde mohli komunikovat s členskými státy. Předmětem zájmu byly kriminálně relevantní informace, údaje k identifikačním dokladům, typy a čísla víz, telefonní čísla, fotografie, motorová vozidla.

V souvislosti se zapojením do subprojektu **ETUTU THB**³², docházelo k výměně a sdílení informací z vyšetřování případů obchodování s lidmi se zaměřením na nigerijské kriminální skupiny, jejichž aktivity se projeví rovněž na území ČR. Na základě žádostí zaslaných cestou mezinárodní policejní spolupráce, byly prováděny lustrace, prověrky a šetření k zájmovým osobám a věcem.

- V červnu 2015 se v Londýně uskutečnil **workshop česko - britské policejní spolupráce** konaný na Velvyslanectví ČR za účasti cca 50 zástupců policejních sborů Velké Británie. Účastníky z české strany byl vedoucí 2. oddělení Odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace ÚOOZ SKPV a pracovníci OMPS PP ČR. Cílem

³¹ European multidisciplinary platform against criminal threats (EMPACT) je EU platformou pro boj proti 8 prioritním oblastem organizovaného zločinu a s ním spojené trestné činnosti, z nichž jednou je obchodování s lidmi.

³² ETUTU vzniklo jako subprojekt EMPACTu v roce 2012 a jeho cílem je boj proti obchodování s lidmi v souvislosti s Nigerijci. Vedoucím státem tohoto projektu je Německo.

bylo zlepšit povědomí o této problematice a zlepšení možností v rámci mezinárodní policejní a justiční spolupráci.

- V dubnu roku 2015 se uskutečnilo na Slovensku jednání **zástupců Visegradské skupiny a Ukrajiny** k problematice trestné činnosti obchodování s lidmi za účasti zástupců ÚOOZ.

11.PRIORITY

11.1 Zhodnocení aktivit v boji proti obchodování s lidmi ve světle priorit stanovených na rok 2014

I. Zintenzivnění spolupráce s Velkou Británií jako zemí cílovou pro oběti původem z ČR.

V roce 2014 došlo k reorganizaci policie VB, kdy byla rozpuštěna SOCA (Serious Organised Crime Agency), jakožto tehdejší stěžejní partner P ČR. Zároveň je dlouhodobě reportován vysoký počet českých občanů vykořisťovaných v rámci VB a P ČR byly identifikovány nové trendy v této oblasti, které vyžadují koordinovanou reakci. Na neformálním setkání zástupců MV, PČR a NNO, P ČR dále identifikovala jako problematickou komunikaci s britskými partnery, a to ze strany ÚOOZ i NNO, což bylo potvrzeno i dalšími partnery. V reakci na vzniklou situaci, nepřehlednost policejních orgánů VB a odlišnost soudních systémů ČR a VB uspořádalo MV ve spolupráci s Velvyslanectvím Spojeného království Velké Británie a Severního Irska v Praze a ÚOOZ PČR v březnu 2015 v Praze Česko – expertní britskou konferenci na téma obchodování s lidmi.

Konference si kladla za cíl posílit vazby mezi českými a britskými policisty a dalšími aktéry zapojenými do stíhání tohoto závažného trestného činu, tedy také pomáhajícími organizacemi, které poskytují podporu a ochranu obětem. Konference vznikla v reakci na narůstající počet českých obětí obchodovaných do Velké Británie a také na situaci, kdy se objevuje řada nových trendů, na které je potřeba adekvátně reagovat.

Mezi účastníky byli zástupci britských útvarů policie věnující se problematice obchodu s lidmi, zástupkyně neziskového sektoru, prokurátorka specializující se na tuto tematiku a také soudce, který v minulosti soudil český případ obchodování s lidmi ve Velké Británii. Za českou stranu se zúčastnili policisté z Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu a jeho expozitur, zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství a také krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích, zástupce za konzulární oddělení Velvyslanectví České republiky v Londýně a také zástupci specializovaných neziskových organizací.

Konference se ve svém úvodu věnovala strukturám policie obou zastoupených států, zodpovědným orgánům a právním i strategickým materiálům v obou zemích. Právě struktura policie Velké Británie se stala po rozpuštění SOCA (Serious Organised Crime Agency) pro české policisty velice nepřehledná a zástupci ÚOOZ indikovali problémy při nacházení partnerů při řešení konkrétních případů. Představeny byly také systémy Národních referenčních mechanismů a možnosti pomoci obětem ze stran neziskových organizací. Druhá část konference se zaměřila na konkrétní případy stíhané jak na území České republiky, tak na území Velké Británie. Diskutovány byly také odlišnosti v soudních systémech a jejich praktické dopady na stíhání osob. Policisté také identifikovali nové trendy v obchodování s lidmi na území obou států a diskutovali možnosti preventivních aktivit a zejména možnosti posílení a zefektivnění spolupráce ve světle realizovaných případů.

Mezi hlavní výstupy této akce patří:

- navázání osobních kontaktů mezi účastníky a identifikace kontaktních bodů pro ÚOOZ při předávání případů britské straně,
- zahájení konkrétních kroků ve vyšetřovaných případech, kde se zástupci ÚOOZ nesetkávali s odezvou ze strany britské policie,

- zajištění kontaktů na britskou policii pro zástupce konzulárního oddělení Velvyslanectví České republiky v Londýně, který se setkává při své práci s případy podezření na obchod s lidmi,
- oběma stranami byla identifikována potřeba styčného policejního důstojníka pro Velkou Británii,
- prezentace a výstupy jednotlivých účastníků budou nadále využívány ÚOOZ při vzdělávacích aktivitách.

Spolupráce s VB po konání konference:

- situace je průběžně monitorována ve spolupráci s britskými účastníky konference (zejména NCA) a také ze strany velvyslanectví ČR v Londýně
- formou neformálních kontaktů s ÚOOZ byla potvrzena funkčnost komunikačních mechanismů, ačkoli složitost struktury tamní policie stále spolupráci komplikuje
- spolupráce s britskou stranou se dle ÚOOZ i NNO zlepšila, zároveň došlo k poklesu případů identifikovaných občanů ČR obchodovaných do VB, což však lze přičítat zejména průběžným výkyvům v trendech, nicméně byla nastolena spolupráce na takové úrovni, že i v případě opakovaného nárůstu počtu případů bude potírání této trestné činnosti probíhat intenzivněji a efektivněji.

II. Evaluace Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi MV.

Evaluace Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi byla zrealizována v rámci projektu Optimalizace mezioborové spolupráce v oblasti ochrany obchodovaných osob a prevence³³ realizovaného nevládní organizací La Strada, o.p.s.. Tento byl podpořen Nadací Open Society Fund Praha z programu Dejme (že)nám šanci a financován z Norských fondů. V rámci projektu byly vydány dvě analýzy zaměřené jednak na interdisciplinární spolupráci v oblasti boje proti obchodování s lidmi a prevenci a jednak na poskytování sociálních služeb obětem obchodování s lidmi.

Mezi nejdůležitější zjištění Analýzy interdisciplinárního přístupu k prevenci obchodování s lidmi patří:

Aktéři z řad institucí a expertů: 1. Aktéři mezi sebou spolupracují 2. Bariéry pro kvalitní interdisciplinární spolupráci jsou především informačního rázu 3. Kvalita interdisciplinární spolupráce mezi aktéry je dána mírou povědomí o problematice OSL, mírou osobních profesionálních kontaktů, a také geograficky 4. Postupy nejsou srovnatelné v různých regionech.

NNO: 1. Specializované NNO v systému podpory a prevence OSL spolu i s jinými aktéry spolupracují. 2. Bariéry pro kvalitní interdisciplinární práci jsou dány především nižší mírou rozhodovací moci této skupiny a institucionálními omezeními, ve kterých operují. 3. NNO a zejm. pracovníci v přímé práci s osobami s prožitou zkušeností obchodování si přejí posílení své role a prohloubení spolupráce s expertními aktéry a institucemi. 4. NNO jsou mezi osobami s prožitou zkušeností obchodování málo známé – prvotní vyhledání pomoci/kontaktu je obtížné.

Osoby s prožitou zkušeností obchodování (OO): 1. OO v interdisciplinárním systému pomoci a prevence OSL spolupracují a dostávají se do kontaktu s různými aktéry. 2. Bariéry pro kvalitní interdisciplinární spolupráci a zapojení OO jsou především habituálního rázu – OO nejsou ostatními aktéry vnímány jako rovnocenní partneři. 3. Existují velké rozdíly v potřebách mezi OO v závislosti na zemi původu, genderu a formě prožitého obchodování. 4.

³³ Plné znění analýzy viz: http://www.strada.cz/images/Publikace/Analýza_mezioborove_spoluprace.pdf.

OO hledají informace především u blízkých osob nebo na internetu. 5. OO nejvíce postrádají průvodce a návody, kam se obrátit při prvním vyhledání pomoci. 6. OO nejsou zapojovány do rozhodovacích procesů v rámci intervencí a poskytovaných služeb. 7. OO si přejí posílení své role – být průběžně informovány o postupu ve svém případě.

11.2 Priority pro rok 2016

I. Sledovat vývoj v tzv. nových formách obchodování s lidmi v České republice a poskytovat orgánům činným v trestním řízení adekvátní výkladovou a argumentační podporu.

II. Monitorovat vývoj v kauze Stromkaři.

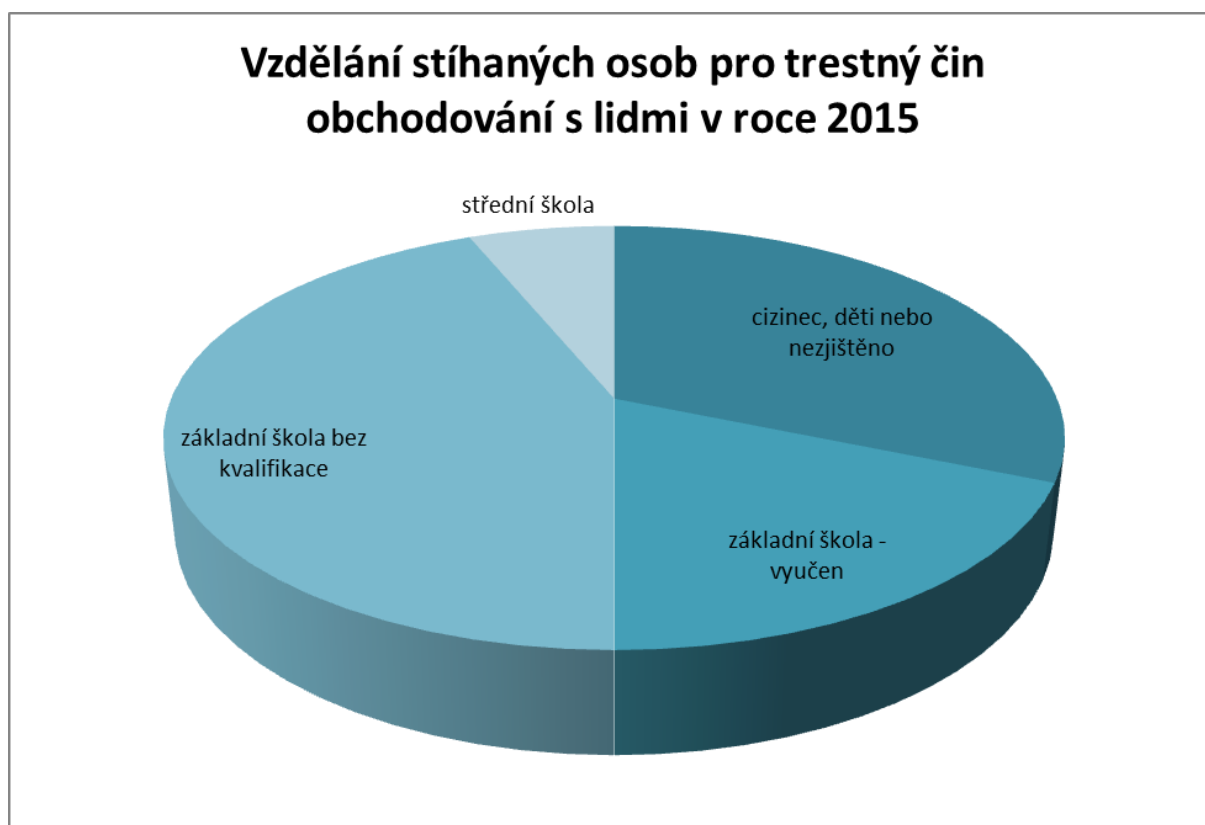
TABULKOVÁ A GRAFICKÁ ČÁST

1. VÝVOJ POČTU ZJIŠTĚNÝCH A OBJASNĚNÝCH TRESTNÝCH ČINŮ OBCHODOVÁNÍ S LIDMI (PČR)

Počty zjištěných a objasněných trestných činů obchodování s lidmi (dříve § 246 resp. § 232a STZ[1], od 1. ledna 2010 § 168 TZ)												
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zjištěno	13	16	16	11	29	10	24	19	24	18	20	18
Objasněno	12	11	13	11	11	3	13	11	18	11	14	7
Objasněno celkem tj. včetně dodatečné objasněnosti	12	11	13	11	13	11	17	17	22	16	19	9
Vyšetřované a stíhané osoby	30	18	11	20	22	32	35	29	22	25	16	12

2. VZDĚLÁNÍ STÍHANÝCH OSOB PRO TČ OBCHODOVÁNÍ S LIDMI (PČR)

3. POČET OBŽALOVANÝCH OSOB PRO TRESTNÝ ČIN OBCHODOVÁNÍ S LIDMI (NSZ)

Počty obžalovaných osob pro trestný čin obchodování s lidmi (dle § 168 TZ, § 232a STZ, dříve § 246 STZ)												
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Obžalováno	0	0	14	20	17	26	26	31	31	30	25	18

4. POČTY PRAVOMOCNĚ ODSOUZENÝCH OSOB A ULOŽENÝCH TRESTŮ ZA OBCHODOVÁNÍ S LIDMI (MS)

Počty pravomocně odsouzených osob a uložených trestů za obchodování s lidmi dle § 168 TZ a 232a STZ)												
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Odsouzené osoby	12	20	2	4	3	1	10	19	11	19	6	19
K nepodmíněnému trestu	3	8	0	3	3	0	9	18	10	17	4	12
K podmíněnému trestu	9	12	2	1	0	1	1	1	1	2	1	7

5. FORMY OBCHODOVÁNÍ S LIDMI V LETECH 2005 – 2015 (P ČR)

6. FINANČNÍ ŠETŘENÍ TČ OSL DLE JEDNOTLIVÝCH KŘP (P ČR)

Zajištěné hodnoty u trestných činů obchodování s lidmi a kuplířství, u kterých byly zahájeny úkony v trestním řízení v období od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015.

ETR	zajištěno	odčerpáno	počet spisů	zahájeno FŠ	ukončeno FŠ
0000 - KŘP hl. m. Prahy	350.945	0	2	0	0
0100 - KŘP Středočeského kraje	0	0	0	0	0
0200 - KŘP Jihočeského kraje	0	0	0	0	0
0300 - KŘP Plzeňského kraje	0	0	0	0	0
0400 - KŘP Ústeckého kraje	0	0	0	0	0
0500 - KŘP Královéhradeckého kraje	0	0	0	0	0
0600 - KŘP Jihomoravského kraje	0	0	0	0	0
0700 - KŘP Moravskoslezského kraje	0	0	0	0	0
1400 - KŘP Olomouckého kraje	0	0	0	0	0
1500 - KŘP Zlínského kraje	0	0	0	0	0
1600 - KŘP kraje Vysočina	0	0	0	0	0
1700 - KŘP Pardubického kraje	0	0	0	0	0
1800 - KŘP Libereckého kraje	0	0	0	0	0
1900 - KŘP Karlovarského kraje	1.000	0	1	1	1
Celkem	351.945	0	3	1	1

Zajištěné hodnoty u trestných činů obchodování s lidmi a kuplířství v období od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015.

ETR	zajištěno	odčerpáno	počet spisů	zahájeno FŠ	ukončeno FŠ
0000 - KŘP hl. m. Prahy	2.746.251	3.400	4	2	2
0100 - KŘP Středočeského kraje	0	0	0	0	0
0200 - KŘP Jihočeského kraje	0	0	0	0	0
0300 - KŘP Plzeňského kraje	360.000	0	1	1	1
0400 - KŘP Ústeckého kraje	0	0	0	0	0
0500 - KŘP Královéhradeckého kraje	0	0	0	0	0
0600 - KŘP Jihomoravského kraje	0	0	0	0	0
0700 - KŘP Moravskoslezského kraje	30.000	0	1	1	1
1400 - KŘP Olomouckého kraje	0	0	0	0	0
1500 - KŘP Zlínského kraje	523.600	0	1	0	0
1600 - KŘP kraje Vysočina	0	0	0	0	0
1700 - KŘP Pardubického kraje	0	0	0	0	0
1800 - KŘP Libereckého kraje	0	0	0	0	0
1900 - KŘP Karlovarského kraje	1.000	0	1	1	1
Celkem	3.660.851	3.400	8	5	5

7. STATISTIKA POČTU VYDANÝCH POVOLENÍ AGENTURÁM PRÁCE (MPSV)

Rok	2012	2013	2014	2015	Celkem (2012 - 2015)
Přijaté žádosti o udělení povolení	923	711	759	995	3388
Udělená povolení	737	543	636	618	2534
Neudělená povolení z důvodu nesouhlasného stanoviska MV	140	48	87	166	441
Odejmutá povolení	78	33	330	120	561

8. POČET PROVEDENÝCH KONTROL PŘI DODRŽOVÁNÍ ZÁKONA O ZAMĚSTNANOSTI V ROCE 2015 (MPSV)

Počet provedených kontrol při dodržování zákona o zaměstnanosti v roce 2015 <i>Předběžné počty poskytnuté SUIP k lednu 2016</i>			
Kontrolní činnost v oblasti zákona o zaměstnanosti	1. pololetí 2014	2. pololetí 2014	Celkem
Počet kontrol dle zákona o zaměstnanosti	6 112	6230	12 342
Počet kontrol - zjištěny nedostatky z oblasti zákona o zaměstnanosti	805	1 125	1 930
Počet nelegálně zaměstnaných občanů ČR	865	894	1 759
Počet nelegálně zaměstnaných občanů EU/EHP a Švýcarska	108	189	297
Počet nelegálně zaměstnaných cizinců ze zemí mimo EU/EHP a Švýcarska	461	576	1 037
Nesplnění informační povinnosti zaměstnavatele vůči krajské pobočce Úřadu práce ČR dle § 87 zákona o zaměstnanosti	681	892	1 537
Nesplnění informační povinnosti zaměstnavatele vůči krajské pobočce Úřadu práce ČR dle § 88 zákona o zaměstnanosti	6	0	6

9. POČET A VÝŠE POKUT ULOŽENÝCH ZA NEDODRŽOVÁNÍ ZÁKONA O ZAMĚSTNANOSTI V ROCE 2015 (MPSV)

Počet a výše pokut uložených za nedodržování zákona o zaměstnanosti v roce 2015 <i>Předběžné výsledky poskytnuté SUIP k lednu 2016</i>		
Důvod pokuty	Počet uložených nepravomocných pokut	Výše uložených pokut v Kč
§139 odst. 1 písm. c) - přešůpek, výkon nelegální práce fyzickou osobou	55	380 500
§139 odst. 1 písm. d) - přešůpek, umožnění výkonu nelegální práce podle §5 písm. e) bodu 1 nebo 2	0	0
§140 odst. 1 písm. b) - správní delikt, zprostředkování zaměstnání bez povolení nebo jiné porušení při zprostředkování zaměstnání	52	6 882 000
§140 odst. 1 písm. c) - správní delikt, umožnění výkonu nelegální práce podle §5 písm. e) bodu 1 nebo 2	655	79 124 500
§140 odst. 1 písm. d) - správní delikt, nesplnění oznamovací povinnosti nebo nevedení evidence podle zákona o zaměstnanosti	643	7 324 500
§140 odst. 1 písm. e) - správní delikt, umožnění výkonu nelegální práce podle §5 písm. e) bodu 3 (cizinec bez povolení k pobytu)	23	4 092 000

10. STATISTIKY PROGRAMU PODPORY A OCHRANY OBĚTÍ OSL MV (MV)

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Celkem
Země původu														
Česká republika		2	3	4	5	4	3	3	2		2	1	2	31
Slovenská republika		3		1	1	1	1				6	1	1	12
Moldavsko	3								1					4
Ukrajina		1	6	3	3	7	8		1				1	29
Bulharsko		2	4		1				1			2		10
Vietnam	1		3	3	2			1	1		1			12
Rumunsko				3		6					14	39		62
Makedonie					2									2
Rusko	1	1			3	1								6
Kyrgyzstán		1			1	1								3
Lotyšsko		1	1											2
Uzbekistán						1								1
Brazílie						3								3
Thajsko							1							1
Honduras								2						2
Nigérie								1	2					3
Srí Lanka									1					1
Filipíny										1				1
Neuvádí se									1					1
Celkem	5	11	17	14	18	24	13	7	10	1	23	43	4	190

10.1 TABULKA: FORMY VYKOŘIŠTĚVÁNÍ OBĚTÍ OSL ZA ROK 2015 (PROGRAM MV)

Obchodování s lidmi za účelem nucené práce a jiných forem vykořisťování	Obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování
1	3

10.2 TABULKA: POČET OBĚTÍ OSL ZA ROK 2015 DLE POHLAVÍ (PROGRAM MV)

Počet obětí 2014	Muži	Ženy
4	0	4

11. POČET OBĚTÍ IDENTIFIKOVANÝCH PRAVDĚPODOBNÝCH OBĚTÍ ORGANIZACÍ LA STRADA, O.P.S. V ROCE 2015 (LA STRADA)

Státní příslušnost klientely	Nově přijatí/é klienti/klientky	Pohlaví		Nucená prostituce		Nucené sňatky		Nucená práce	
		Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M
česká	10	4	6	2	-	2	-	3	6
cizí	16	6	10	3	-	-	-	-	10
bulharská	3	-	3	-	-	-	-	-	3
kamerunská	1	1	-	1	-	-	-	-	-
ukrajinská	1	1	-	-	-	-	-	1	-
slovenská	2	2	-	2	-	-	-	-	-
rumunská	5	-	5	-	-	-	-	-	5
lotyšská	2	1	1	-	-	-	-	1	1
litevská	2	1	1	-	-	-	-	1	1
Počet celkem	26	10	16	5		2		19	

Nábor	V ČR	V zemi původu /Rumunsko, Lotyšsko, Slovensko	Ve Velké Británii	Celkem
Internet/inzerát		2		2
Příbuzní/rodina	2	1		3
Kamarád/kamarádka	5		1	6
Náborář	2	8		10
Partner	2			2
Známý/známá	2			2
Celkem	13	12	1	26

12. ČESKÉ OBĚTI OBCHODOVÁNÍ S LIDMI ZA ÚČELEM PRACOVNÍHO VYKOŘIŠŤOVÁNÍ IDENTIFIKOVANÉ VE VELKÉ BRITÁNII V ROCE 2015 (NCA)

Věk	Muži			
	Sexuální vykořisťování	Pracovní vykořisťování	Domácí otroctví	Nespecifikováno
do 18	1	-	-	-
18-20	-	1	-	-
21-30	-	2	-	-
31-40	-	2	-	-
41-50	-	6	-	-
51-60	-	5	-	-
Věk	Ženy			
	Sexuální vykořisťování	Pracovní vykořisťování	Domácí otroctví	Nespecifikováno
do 18	11	1	-	1
18-20	1	-	-	-
21-30	3	1	-	1
31-40	2	1	-	-
41-50	1	2	1	-
51-60	-	-	-	-

13. PODEZŘENÍ NA OBCHODOVANÉ DĚTI V ČR ZA ROK 2015 (ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI CIZINCE)

PODEZŘENÍ NA OBCHODOVANÉ DĚTI v ČR za rok 2015	
Celkem OD	
<i>z toho chlapci</i>	0
<i>z toho dívky</i>	2
<i>z toho do 15 let</i>	1
<i>z toho nad 15 let</i>	1
Země původu	
<i>Nigérie</i>	1
<i>Rumunsko</i>	1
Druh obchodování	
<i>Krádeže, nucené žebrání</i>	1
<i>Prostituce</i>	1
Ukončení pobytu	
<i>Jiné zařízení v zemi původu</i>	1
<i>Stále v zařízení</i>	1
Prům. délka pobytu	16 dní

14. FINANCOVÁNÍ SPECIALIZOVANÝCH ORGANIZACÍ ZE ZDROJŮ MPSV ZA ROK 2015 (MPSV)

Poskytovatel služeb	Druh služby	Název služby	Kraj	Dotace 2015 (v Kč)
La Strada Česká republika, o.p.s.	odborné sociální poradenství	Poradna pro obchodované a vykořisťované osoby	Česká republika	988 000
La Strada Česká republika, o.p.s.	krizová pomoc	krizová pomoc obchodovaným a vykořisťovaným osobám	Česká republika	1 518 000
La Strada Česká republika, o.p.s.	telefonická krizová pomoc	Info a SOS linka La Strada	Česká republika	143 000
La Strada Česká republika, o.p.s.	azylové domy	ubytování pro obchodované a vykořisťované osoby	Česká republika	1 613 000
Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	terénní programy	Terén pro ohrožené osoby	Plzeňský	420 000
Diakonie ČCE - Středisko celostátních programů a služeb	azylové domy	Azylový byt Diakonie ČCE – SCPS	Česká republika	1 390 000
CELKEM:				6 072 000

POUŽITÉ ZKRATKY

ADCH Praha	Arcidiecézní charita Praha
BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
Diakonie ČCE	Diakonie Českobratrské církve evangelické
DÚ	diagnostický ústav
EU	Evropská unie
ESSK	Evidenčně statistický systém kriminality
ICMPD	Mezinárodní centrum pro rozvoj migrační politiky
IOM	Mezinárodní organizace pro migraci
KŘP	krajské ředitelství PČR
La Strada	La Strada Česká republika, o.p.s.
MF	Ministerstvo financí ČR
MKS	Mezirezortní koordinační skupina pro oblast boje proti obchodování s lidmi
MOPNZC	Meziresortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MS	Ministerstvo spravedlnosti ČR
MV	Ministerstvo vnitra ČR
MZ	Ministerstvo zdravotnictví ČR
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí ČR
Národní strategie	Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v ČR na období 2016 - 2019
OAMP MV	odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR
OBPPK MV	odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR
OBSE	Organizace pro spolupráci a bezpečnost v Evropě
OČTR	orgány činné v trestním řízení
OIP	oblastní inspektorát práce
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
P ČR	Policie ČR
Program	Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi MV
R-R	ROZKOŠ bez RIZIKA, z. s.
SCP	Služba cizinecké policie PČR
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování PČR
SCPS	Středisko celostátních programů a služeb Diakonie ČCE
SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
ÚSKPV	Úřad služby kriminální policie a vyšetřování PČR
ÚOOZ	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování PČR
ÚP	Úřad práce ČR
ZDC	Zařízení pro děti – cizince
ZÚ	zastupitelský úřad ČR

PŘÁVNÍ PŘEDPISY

cizinecký zákon	zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Směrnice EU k obchodování s lidmi	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a ochraně obětí, kterým se ruší rámcové rozhodnutí 2002/629/SVV
STZ	zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
TŘ	zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů
TZ	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
zákon o sociálních službách	zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
zákon o zaměstnanosti	zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2015

*Vydalo Ministerstvo vnitra České republiky
Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7*

Editorka: Mgr. Jana Kotrbová

Praha 2016